Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 308 ՈՒՐԲԱԹ 11 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1885 (Ն. Տ.) 23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1885 7 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1302

40 ՓԱՐԱ.

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ. երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Ղալաթիա, Նորատունկեան խան։ իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ՝

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده ﴿ارەولك﴾ غزته‌سی اداره‌سنه

Les annonces sont reçues
à l'EASTERN AGENCY,
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ	համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ	200
»	»	Վեցամսեայ	»	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	»	50
»	»	Հատով	»	»	1
Գաւառաց	համար	Տարեկան	»	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Ծանուցմունք կընդունուին
ԻՍԳԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
գործակալութեան ձեռամբ, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՈՒՐԲԱԹ 11 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՒՐՈՊԻՈՅ ՎԻՃԱԿԸ

Որչափ կը ներեն բուն մարդկային գուշակութիւնք, Եւրոպիոյ համար խաղաղութիւնն ապահովեալ կ՚երեւի Նոր Տարւոյն մէջ։ Պակաս չեն սակայն գժտութեան սերմեր ալ, որք կրնան աճիլ, և վտանգաւոր դառնալ։ Ցորչափ Պ. Կլատսթոնի Նախարարութիւնը գործոց գլուխն է յԱնգլիա, բնաւ հաւանական չէ որ Մեծն Բրիտանիա ո՛ և է արկածալից ձեռնարկութեան մէջ նետուի։ Ֆրանսական Հանրապետութիւնն ևս իր գաղթային ձեռնարկներ ամբողջացնելու և կազմակերպելու պիտի յատկացնէ այն ոյժեր զորս տրամադրելի կարենայ համարել Եւրոպիոյ մէջ աշխատելով հանդերձ զօրացնել իւր դիրքը։ Երից կայսերաց համաձայնութեան տեւողութիւնն ի՛նչ որ ալ լինի, սա յայտնի է որ, գէթ այս տարւոյ մէջ, պիտի բաւէ արգիլել ռուսական ո՛ և է պատերազմ Եւրոպիոյ կողմէ։ Իսկ Կեդրոնական Ասիոյ մէջ, թէեւ Աֆղանստան սահմանուած կը թուի օր մը կռուոյ դաշտ մը լինելու Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ, բայց այս կռիւ անհաւանական է յոյժ որ տեղի ունենայ Նոր Տարւոյն մէջ իսկ. որովհետեւ, ցորչափ գործոց գլուխն է Պ. Կլատսթոն, Անգլիա և Ռուսիա կրնան գէթ առժամապէս համաձայնիլ ո՛ և է կերպիւ։ Եւրոպիոյ ճակատագիրը Գերմանիոյ ձեռաց մէջ է. և Գերմանիա ա՛յնպիսի գործ մը գտաւ այս օրերս, որ զայն ի գլուխ հանելու յատկացնելով իւր բոլոր մտադրութիւն, անշուշտ չպիտի ուզէ Եւրոպիոյ մէջ իսկ ծանր խնդիրներ յարուցանել։

Ժամանակները շատ փոխուած պէտք է լինին, որպէս զի Գերմանիոյ Նախարարապետն այսօր Կայսրութեան մեծագոյն գործն համարի ինչ որ տասն տարի առաջ Գերմանիոյ համար կարեւորութենէ բոլորովին զուրկ կը նկատէր։ Ֆրանքօ-գերմանական պատերազմէն յետոյ, երբ ամէն ոք կը սպասէր տեսնել թէ յաղթական Տէրութիւնն ինչ պայմաններ պիտի դնէր պարտելոյն, խօսք կար թէ Պիզմարք իշխանը մտադիր էր Ֆրանսայէն պահանջել, ի մէջ այլոց, 15-20 զրահաւորներ և Քոշինշինի ֆրանսական գաղթականութիւնը՝ գերմանական առաջին գաղթականութիւն մ՚ընելու համար զայն։ Երբ այս մասին Երկաթեայ Նախարարապետին կարծիքն հարցուեցաւ, պատասխանեց թէ այդպիսի «յիմարական» խորհուրդ երբեք չէր ունեցած. «որովհետեւ Գերմանիա բնաւ պէտք չունի գաղթականութեանց, որք իրեն համար անօգուտ շռայլութիւն մը միայն կրնան լինել, երբ Հայրենեաց իսկ վիճակը բարւոքել պարտի լինել Պետութեան կէտ նպատակին։» Մինչեւ գրեթէ 1880, Պիզմարք իշխանն աւելի կամ նուազ այս կարծեաց հակառակ կը մնար, և իրօք, Եւրոպիոյ քաղաքական կացութիւնն և գերման ժողովրդեան ներքին վիճակն զբաղման շատ նիւթեր կը հայթայթէին։ Բայց վերջին մի քանի տարւոց մէջ Պիզմարք իշխանն յանկարծ ուշադրութիւն դարձուց գերմանական գաղթականութիւններ կազմակերպելու պէտքին վրայ։ Եթէ Եւրոպիոյ վիճակը Պիզմարք իշխանին աւելի կամ նուազ հոգ պատճառելու հանգամանք մ՚ունենար, աչալուրջ և հեռատես դէտն այժմու քաղաքականութեան անշուշտ հոգւով ու մարմնով չէր նետուեր գաղթային ձեռնարկութեան մէջ, զոր հազիւ տասը տարի առաջ այնչափ անկարեւոր կը համարէր Գերմանիոյ համար։ Ուստի, այն իրողութիւն իսկ թէ Պիզմարք իշխանն ինքզինք կարող կը զգայ իւր բոլոր ուշադրութիւն գաղթային խնդրոց նուիրելու, հաւաստիք մը կրնայ նկատուիլ թէ, գէթ այս մէկ տարւոյ շրջանին մէջ, եւրոպական խաղաղութիւնն ըստ ամենայնի ապահով կը թուի։

⁂

Բայց, ինչպէս ըսինք, անհամաձայնութեանց ու գժտութեանց սերմեր ալ պակաս չեն։ Եգիպտական խնդիրն ասոնցմէ մին է։ Եգիպտական խնդիրն ինքնին ո՛ և է պատերազմի պատճառ չի կրնար լինել. բայց անուղղակի կրնայ դիւրացնել պատերազմական խորհուրդներ, սաստիկ պաղութիւն ձգելով այս և այլ Տէրութեանց միջեւ։ Օրինակի համար, Անգլիա և Ֆրանսա շատ աւրուած էին և են տակաւին Եգիպտական խնդրոյն պատճառաւ, և դեռ մինչեւ այսօր չեն կրցած համաձայնիլ խնդրոյն գէթ ելմտական մասին վրայ։ Նոյն համեմատութեամբ որ Անգլիոյ և Ֆրանսայի համաձայնութիւնն երաշխաւորութիւն մը պիտի լինէր եւրոպական խաղաղութեան պահպանման, այդ համաձայնութեան տեղ գժտութեան մը ծագումը վնասաբեր պէտք է նկատուի այս խաղաղութեան։

⁂

Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ ալ գժտութեան սերմեր ձգած է գաղթային խնդիրն, և որովհետեւ Գերմանիա որոշած է տարւոյս մէջ յառաջ մղել իւր գաղթային ծաւալում, կրնայ վախցուիլ թէ, անգլօ-գերմանական գժտութիւնը վերջ չգտնելէ զատ, այլ և այլ միջադէպեր աւելի եւս ծանրացնեն զայն։ Մինչեւ ցարդ Ալպիոնի զաւակներն այն համոզումն ունէին թէ ծովերու տիրապետութիւնն իրենց մենաշնորհն էր։ Իրենց նաւատորմ ուրիշ ամեն նաւատորմէ աւելի զօրաւոր է, և իրենց գաղթականութիւնք սփռուած են ամեն ծովերու մէջ, և ամենուրեք ունին օրինակելի կազմակերպութիւն մը։ Ֆրանսա բաւական լաւ և զօրաւոր նաւատորմ մը կրցաւ կազմել. բայց գաղթականութիւններ՝ գրեթէ երբեք. որովհետեւ, թէեւ այլ և այլ ծովերու մէջ Ֆրանսա ունի ստացուածքներ, բայց Ֆրանսացիք չեն երբեք հաստատուիլ այդ հեռաւոր վայրերու և կղզիներու մէջ։ Ճէզայիր Ֆրանսայի դիմացն է, և անդ իսկ կարի դանդաղ է ֆրանսացի գաղթականաց հաստատումն։ Հետեւապէս, Անգլիացիք գաղթականութիւններ հաստատելու մասին Ֆրանսացիներն իրենց մրցակից չէին համարեր։ Գալով Սպանիոյ և Հոլանտիոյ, ասոնք գաղթային Տէրութիւններ եղած էին անցելոյն մէջ, և բաղդատմամբ իրենց անցեալ գաղթականութեանց, կրնայ ըսուիլ թէ այժմ կորուսած են իրենց գաղթային դեր։ Այսպէս, չափազանցութիւն չէին ըներ Անգլիացիք, ծովերու տիրապետութիւնն իրենք իրենց վերագրելով։ Արդ, ցամաքային հզօր Տէրութեան մը երեւումը մի և նոյն դաշտի վրայ, հարկաւ վիրաւորած է Անգլիացւոց զգացումները։ Պետական մարդոց և մեծ լրագրաց պաշտօնն է ըստ կարի սփոփել այս վիշտ։ Բայց Լորտ Կրանվիլ չյաջողեցաւ բոլորովին սփոփել զայն, և ո՛ և է կերպիւ, Գերմանիա կրցաւ համոզուիլ թէ, իւր գաղթային ձեռնարկութեանց դէմ աչքով կը նայուէր Անգլիոյ և անգլիական գաղթականութեանց մէջ։ Անգոհացուցիչ երեւոյթ մ՚է այս, որ անախորժ հետեւանքներ կրնայ ունենալ ապագային մէջ։

⁂

Եթէ Ռուսիոյ մէջ ընդհանուր հաւանութիւն գտնեն Սքոպէլեֆ զօրավարին յայտնած տեսութիւնք, զորս անցեալ շաբթու մէջ բաւական մանրամասնութեամբ հաղորդեցինք մեր ընթերցողաց, կասկած չենք կրնար ունենալ թէ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ գժտութիւն մը շուտով պիտի ծագի։ Արդէն, աֆղանեան սահմանագլուխը գծելու պաշտօն ունեցող ռուսօ-անգլիական յանձնաժողովին գործի սկսիլ չկարենալն ինքնին անգոհացուցիչ նշան մ՚է։ Անգլիացիք Մերվի և Սարախսի մասին զիջում ըրին Ռուսաց. բայց բնաւ տրամադիր չեն զիջում ընելու Հէրադի մասին, զոր իրաւամբ կը նկատեն ամբողջացուցիչ մասն Աֆղանստանայ։ Բայց, ինչպէս տեսանք, Սքոպէլեֆ զօրավարին և համախոհից աչքը Հէրադի վրայ է, Հնդկաստանի ռուսական արշաւանքն ըստ կարի դիւրացնելու համար։ Ահա ևս ուրեմն ունինք ապագայ ծանր գժտութեան սերմ մը։

⁂

Ցորչափ Ֆրանսայի գործոց գլուխն է Պ. Ժիւլ Ֆէրրի, ապահով կրնանք լինել թէ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութիւնք չպիտի խանգարին։ Պ. Ժ. Ֆէրրիի մէկ արժանիքն, և ըստ ֆրանսացի հայրենասիրաց ոմանց՝ նորա մէկ աններելի թերութիւնն է Գերմանիոյ հետ լաւագոյն յարաբերութեանց հաստատումը։ Բայց եւրոպական աշխարհավարութեան մէջ եթէ կայ տարր մը ամենէն անհաստատ, ամենէն անկայուն, այն ալ ֆրանսացի Նախարարապետի մը դիրքն է անշուշտ։ Նախարարապետի մը պաշտօնավարութեան երկարութիւնն ուրիշ ամեն երկրի մէջ յոյս կրնայ ներշնչել թէ նորա դիրքն ամրապինդ պիտի մնայ։ Իսկ Ֆրանսայի մէջ, Նախարարապետի մը դիրքն ո՛րչափ աւելի անհաստատ է որչափ երկար կը տեւէ նորա պաշտօնավարութիւնն։ Այս երկարութիւն իսկ կը զայրացնէ հակառակ կուսակցութիւնները, զորս կը մէկ՝ վայրկենական դաշնակցութիւն մը կազմելով՝ Նախարարութիւնը տապալելու։ Արդ, երբ իյնայ Պ. Ժ. Ֆէրրի, շատ հաւանական կ՚երեւի թէ աւելի ծայրայեղ Հանրապետականներ պիտի անցնին գործոց գլուխը։ Պ. Ժ. Ֆէրրի ցարդ կը նկատուէր Պ. Կամպէդդայի յաջորդն Հանրապետականաց ատաւրագոյն մասին առաջնորդութեան մէջ։ Բայց վերջին օրերս, Պ. Կամպէդդայի հետեւողներէն ազդեցիկ մաս մը, Պ. Ժ. Ֆէրրիի հետեւելէ դադրելով, սկսաւ հռչակել թէ Նախարարապետը դէշ կը մեկնէր Պ. Կամպէդդայի,—Մեծ Վարպետին,—աւանդութիւններն, որոց անհաւատարիմ կը նկատուի Պ. Ժիւլ Ֆէրրի։ Այսպէս բողոքողներու մէջ են Պ. Բօլ Պէր գիտնական քաղաքագէտն և Գամպէնոն զօրավարն։ Ասոնք կ՚ուզեն անշէջ պահել Վրէժխնդրութեան, ազգային այն մեծ վրէժխնդրութեան գաղափարն, այսինքն՝ Ֆրանսան Եւրոպիոյ մէջ միշտ պատրաստ պահել, Գերմանիայէն վրէժ լուծելու և Ալզաս-Լօռէն ետ առնելու համար։ «Եթէ, ըսաւ անցեալները Տէրուլէտ բանաստեղծն հայրենասիրաց գումարման մը մէջ, եթէ միայն երկու տարի ևս ողջ մնար Պ. Կամպէդդա...՛» և չկրցաւ ամբողջացնել պարբերութիւնն։ Երեւցաւ թէ բանախօսը կ՚ուզէր ըսել որ եթէ երկու տարի ևս ապրէր Պ. Կամպէդդա, վրէժխնդրական պատերազմ պիտի հրատարակէր Գերմանիոյ դէմ, կամ ուրիշ ո՛ և է կերպով մը ետ պիտի կրնար առնել Ալզաս-Լօռէն։ Արդ, քանի որ Պ. Ժ. Ֆէրրիի հաւանական յաջորդաց խորհուրդն է մշակել այս վրէժխնդրութեան գաղափարը, տարւոյս մէջ ֆրանքօ-գերմանական յարաբերութիւնք տարբեր երեւոյթ մը կարող են առնել, եթէ Կամպէդդայի այս «հարազատ» հետեւողներէ կազմեալ Նախարարութիւն մը յաջորդէ այժմու չափաւոր և խոհական Նախարարութեան։ Ահա ևս ուրեմն ունինք գժտութեան սերմ մը, և՝ կարծենք՝ բաւական խոշոր սերմ մը, որ, արդէն մեծ խնամով մշակեալ հողի մը վրայ ինալով, շուտով կրնայ արտադրել ակնկալուած կամ վախցուած հունձքը։

⁂

Աւստրիա կենսական կարեւորութիւն մը կուտայ Պալքանեան երկաթուղեաց Եւրոպական երկաթուղեաց հետ միացման։ Քանիցս կծու դիտողութիւնք ուղղուեցան Վիէննայի դահլճէն, գործին երեսի վրայ մնալուն պատճառաւ։ Խնդիրը լաւ ծանօթ է մեր ընթերցողաց, և երկարօրէն յիշեցնելու պէտք չունինք։ Սելանիկ մեծ կարեւորութիւն ունի յաչս Աւստրիոյ։ Սելանիկ կրնայ տեսակ մը աւստրական վաճառանոց մը դառնալ. արեւելեան շուկայներն աւստրական վաճառօք ողողելու համար։ Երկաթուղեաց միացումը թէ՛ քաղաքական և թէ՛ տնտեսական մեծ նշանակութիւն մ՚ունի Վիէննայի և Բէշդայի քաղաքագիտաց համար։ Բայց միացման խնդիրն առկախ կը մնայ դեռ։ Թուրքիա և Պուլղարիա յանձնաժողովներ ունին ստորագրած, որք պիտի գործադրուին տակաւին։ Ահա ևս կը կարծենք թէ կայ գժտութեան սերմ մը, որ կրնայ աճիլ այն համեմատութեամբ որ երկարին այս անվերջանալի բանակցութիւնք ի մասին միացման օսմանեան և աւստրական երկաթուղեաց։ Ըստ վերջին լրոյ, այս բանակցութիւնք ի մօտոյ գոհացուցիչ վախճանի մը յանգելու յոյս չեն ընծայեր տակաւին։ Օսմ. Պանքան և Պ. Հիրշ մրցակից կը հանդիսանան միացման գործերը շինելու մասին, և այս հակամրցում խնդրոյն վերջնական կարգադրումն յապաղելու հետեւանքը միայն կ՚ունենայ։

⁂

Ի հաշիւ առնլով միջազգային գժտութեանց այս հաւանական պատճառները մի կողմէ և խաղաղութեան երաշխաւորութիւնները միւս կողմէ, այս վերջիններն անշուշտ շատ աւելի զօրաւոր կը գտնենք, և ա՛յս մտածմամբ է որ խաղաղութեան պահպանումն ապահովեալ կը համարինք ներկայ տարւոյն համար։ Այսպիսի ապահովութեան մը ամեն երկիր պէտք ունի. բայց թերեւս ո՛չ մէկ երկիր Թուրքիոյ չափ պէտք ունի։ Հանրային վարկը, վաճառականութիւնն և արհեստները շատ տկար վիճակի մէջ են, և վերակենդանութեան ամեն յոյս խաղաղութեան մէջ կը կայանայ։ Թուրքիա յիրաւի շրջապատեալ զանազան կողմերէ այնպիսի տարրերով որոց համար խաղաղութեան խանգարումը լաւ առիթ մը կրնայ լինել ի գործ դնելու իրենց իւրաքանչիւրին յատուկ ձգտումները։ Բայց ամեն անոնք որ փափաքող են Թուրքիոյ ժողովրդեան տնտեսական և քաղաքական վերածնութեան, գոհ միայն կրնան լինել տեսնելով թէ խաղաղութեան պահպանումն ապահովեալ է 1885 տարւոյն մէջ։ Պէտք չէ սակայն մոռնալ թէ այս ապահովութիւն ժխտական արժէք մը միայն կրնայ ունենալ։ Պէտք է մաղթել որ Թուրքիա կարող լինի նոր տարւոյն մէջ ամեն հնարաւոր օգուտ քաղել խաղաղութեան պահպանումէն՝ իւր վարկը շտկելու, իւր ժողովուրդը նիւթապէս և մտապէս զարգացնելու և արհեստից ու վաճառականութեան բարգաւաճման նորանոր դիւրութիւններ ընծայելու այն հանրօգուտ ուղղութեան մէջ։ Այս պայմանաւ միայն խաղաղութեան շարունակումը կրնայ դրապէս օգտակար լինել մեզ։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(135)(

ՖՕՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ԲՈՒԱԿՕՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՕՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՕՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Ը.

Սկսաւ խորհիլ թէ ուրիշ անգամ լսած էր զայդ երգ, բայց ո՞ւր. և երբ իւր յիշողութիւնը կը քրքրէր, ձայնը քիչ քիչ տկարացաւ հետզհետէ հեռացող արձագանգի մը պէս, և յետոյ բոլորովին մարեցաւ։

Բիէթաուշ ոչ ևս բան մը լսելով, ջանաց մեկնութիւն մը տալ այս զարմանալի իրողութեան։

Կամրջակէն վար ջաղացքին հիման պատը կար և ջրանցքն, ուսկից բարակ ջուր մը կը վազէր և կ՚երթար քիչ մը վարը գետակին հետ կը խառնուէր։

Ժաքոյ, իւր աշխատութիւնն աւարտելով՝ աներեւոյթ եղած էր, և անշուշտ անոր կոկորդէն չէր որ այն հրեշտակային աւաչը կ՚ելնէր։

Բիէթաուշ եզրակացուց վերջապէս թէ երեւակայական պատրանք մ՚էր, կամ երաժշտական յիշելութիւն մը, ինչպէս որ կը պատահի երբոր գիշերը պարահանդէսի մէջ անցուցած լինի ոք, կառքին մէջ կէս քուն եղած միջոցին՝ այն գիշերը խաղցած հակապարերուն եղանակները լսել կը կարծէ կառքին անիւներուն շառաչման մէջ։

—Գետակին հոսանքն է որ կ՚երգէ խիճերուն վրայէն թաւալած ժամանակ, ըսաւ ինքնիրեն։ Արդեօք խմած գինի՞ս է։ Ջաղացքին գինին դէշ չէ, բայց գլուխ կը զարնէ։ Քիչ մը քալեմ որ անցնի։

Եւ քայլը փութացնելով սկսաւ դէպի ծառաստանն իջնել, որոյ տակ երկար քուն մը քաշած էր։

Գիշերը բոլորովին տիրած էր և հովուական աստղը կը շողշողէր բաւական պարզ երկինքի մը մէջ։

Բայց մէգը բարձրանալ կ՚սկսէր երկու ձորերուն մէջ, գորշ մէգ մը, որ տակաւ կը ծաւալէր մարգագետիններուն վրայ, և նոր լուսնին աղօտ լուսոյն արծաթի գոյն կուտար։

Խոնաւ քամիներ կ՚անցնէին գետնին վրայէն քերելով, և շատ չանցած Բիէթաուշ ինքզինք թրջեալ զգաց մինչեւ ոսկրները։

— Պը՛րր, պը՛րր, ըսաւ ինքզինք ցնցելով, կը թուի ինձ թէ երկու գետ անցած եմ լողալով, և սատանան տանի զիս որ ծխամորճս պիտի մարի։

Եթէ տակաւին գեգերիմ այս գործարանին մէջ, լաւ կրծատապ մը պիտի յափշտակեմ, որ վարպետիս գործին չգար։ Փութամ ուրեմն աղօրին վերադառնալ, մանաւանդ որ պառաւը զիս կ՚սպասէ անհամբեր, և եթէ դուռը քթիս փակէ, փառաւորապէս կը կոզոպտուիմ։

Ետ դառնալու վրայ էր, իրմէ հարիւր քայլի չափ առաջ, երկու գետակաց խառնուրդին մօտ, ճերմակ ձեւ մը տեսնել կարծեց, որ կը շարժէր յամրաբար։

Ուրուականներու չէր հաւտար, և սակայն բաւական անհաճոյ տպաւորութիւն մ՚զգաց տեսնելով այն ձեւն, որ քիչ քիչ մէգին մէջէն դուրս կ՚ելնէր։

Երեւոյթն արդարեւ ուրուականի մը տեսիլ ու ձեւ ունէր։ Երկար պատան մ՚ընդ քարշ կը տանէր ետեւէն, եւ կարծես թէ կը սահէր մարգագետնին խոտերուն վրայէն։

Բիէթաուշ աչերը չռելով մնաց.

— Ո՛հ, տեսողական ցնորք է. գինին չափազանց շատ խմեցի, աչքիս տեսութիւնը կը շփոթեցնէ։

Եւ սակայն ոչ, երազ կամ ցնորք չէ. բոլորովին ճերմակ է, վեց ոտնաչափ բարձրութիւն ունի, և առանց քալելու կը յառաջանայ։

Ուրուականք ուրիշ նշաններ ունեցած չեն երբէք։ Սավինեի բնակիչք, որ ուրուականաց վէպեր պատմեցին ինձ, ինչպէս կ՚երեւի, սուտ չեն եղեր։ Բայց հոգ չէ. այդ սպիտակազգեստ աճպարար չվախցներ զիս, և կ՚ուզեմ երթալ իւր ճերմակ կնգուղը քաշել գլխէն, որպէս զի տեսնեմ իւր սուրբ երեսը։ Դժբաղդաբար Օրժի միւս կողմն է, և քովն երթալու համար պէտք է երկար պտոյտ մ՚ընել և քարէ կամուրջէն անցնիլ։ Բայց ի՞նչ գործ ունի այդ մարգագետնին մէջ։ Ջուրին եզրէն չը հեռանար. կարծես թէ գետակը կը պահպանէ։

Եւ վայրկեան մը խորհելէ յետոյ, Բիէթաուշ աւելցուց.

—Եւ արդարեւ ինչո՞ւ չէ. Անցորդներն հեռացնելու լաւ միջոց մ՚է։ Այս տեղ վատ համբաւ մ՚ունի, և գիւղացիք պիտի հռչակեն անշուշտ թէ ուրուական մը տեսան որ կը պտըտէր ջաղացքին մօտ։

Ինձ այնպէս կը թուի թէ այդ ուրուական գործ ունի ջաղացքին մէջ, և թէ շատ բան պիտի իմանամ ես այս գիշեր։

Ուստի պէտք է որ ջաղացքը վերադառնամ։ Եթէ այդ սպիտակ սաւանին ետեւէն պտըտիմ, ջաղացքէն դուրս մնալու վտանգին կ՚ենթարկիմ։

Եւ առանց այլ ևս ուրուականին զբաղելու, քաջ գործակալը մեծաքայլ դէպի ջաղացքը դիմեց։

Անոր տեղ ուրիշներ չէին այնչափ աճապարեր անդ փակուելու, բայց երբոր մարդ մը ծովային զինուորութիւն և ոստիկանութիւն ըրած է, ո՛չ աւազակէ կը վախնայ, ո՛չ ալ ուրուականէ։

Բիէթաուշ կորովի և ճարպիկ էր, անվեհեր սիրտ ունէր, և գրպանին մէջ ալ վեցհարուածեան ատրճանակ մը, առանց հաշուելու դաշոյն-դանակ մը, յոյժ ամրապինդ և յոյժ սրածայր։

Ջաղացպանք, կինն և անոնց Ժաքոյ ծառան բնաւ չէին կրնար վախցընել զայն։

Միայն կը զղջար Սոֆայի գինին ճաշակելուն վրայ, վասն զի կ՚զգար որ գլուխը ծանր էր և ոտունքը տկար։

— Խոնաւը դպաւ ինձ թերեւս, կը մռմռար ինքնիրեն. երբոր ներս մտնեմ, կ՚անցնի։

Ջաղացքին հասաւ առանց նորէն լսելու այն երգի աւաչն, որ գետնին տակէն գալ կը թուէր, և առանց ետին դառնալ նայելու թէ ի՛նչ կը լինէր ուրուականը։

Ջատուկը ճրագ մը վառած և իւր կաղ պատուանդանին վրայ նստած էր։

— Ելա՞ք, մռմռաց, բաղդաւոր էք։ Արդէն մէկ ժամ առաջ փակուած պիտի լինէր ջաղացքին դուռն։

— Իրա՛ւ որ, տիկին Սոֆայ, բաւական փերեզակը ծիծաղելով, լաւ կ՚ընէք նիգերը գնել։ Վարը մարգագետնին մէջ ուրուական մը կայ։ Չեմ ուզեր որ հոս մտնէ և ոտքերէս քաշէ։

— Ուրուակա՛ն, գոչեց պառաւը։ Դուք ալ տեսա՞ք այլոց պէս։ Հայր Մաթիւրէնի ճերմակ մատակը տեսած պարտիք լինիլ, և երկրին մէջ պատմուած պատմութիւններն յիշած էք։

— Ոչ, ոչ, տիկի՛ն Սոֆայ, մատակ չէր տեսածս. բայց, անհոգ եղիք, ես բարեմիտ կանանց առասպելայօդ վէպերուն չեմ հաւտար, և ջուրին եզրը տեսածս չկրնար արդելք լինիլ քունիս։

— Աւելի լաւ, մռմռաց ջատուկը քթին տակէն։ Ձեր անկողինը պատրաստ է, պառկեցէք, ես ալ ձեղնայարկն ելնեմ։ Պէտք չէ ճրագն ընդունայն վառել։ Ժաքոյ կը խորդայ արդէն, ես ալ հինգ վայրկենէն նոյնը պիտի ընեմ։

Բիէթաուշի ալ ուզածը պառկիլ էր, բայց ոչ ննջելու համար։

Նախազգացում մ՚ունէր թէ այն գիշերն առանց դէպքերու չպիտի անցնէր։ Ուստի որոշած էր դիտել ջաղացպաններն և այն մարդիկն որք զինքը տեսնելու պիտի գային առաւօտուն։

Եւ որովհետեւ կը հաւնէր որ պառաւը մութի մէջ պիտի թողուր զինքը, ճրագը վերցնել տանելէն առաջ մնացած քանի մը վայրկեաններէն օգուտ քաղել ուզեց։

Արագ և անվրէպ նայուածքով մը զննեց իրեն ննջարան լինելիք սրահն, որպէս զի գիշերն յարձակում մը կրած ժամանակ չշփոթի։

Սրահին կէսն երկանաքարերը, պարկերն և իբր սեղան ծառայող տակառները գրաւած էին։

Բիէթաուշ իսկոյն նշմարեց որ սրահին ընդարձակութիւնը չէր պատասխաներ շէնքին ընդարձակութեան, և թէ զայն կարող տախտակորմերէն մին առանձնոց մը պարտէր ծածկել, ուր վերէն միայն կարելի էր մտնել, վասն զի տախտակորմը բնաւ դուռ չունէր։

Իւր խշտեակն, որ դատարկ պարկերէ կը բաղկանար, տախտակորմին առջեւ պատրաստուած էր։ Իւր ծրարը, պատին կողմը դրուած, գլխու բարձի տեղ կը ծառայէր։

Դռնափեղկն, ուստից Ժաքոյ ներքնատունը կը մտնէր կ՚ելնէր, խշտեակէն երկու մեթր հեռի էր։

Ձեղնայարկն ելնելու ծառայող սանդուղն ալ քիչ մ՚անդին էր։ Ուստի տեղը լաւ էր խաղաղ ննջելու համար, որովհետեւ ննջողն՝ ո՛չ ներքնատանն ընկնելու վտանգ ունէր, ո՛չ ալ վերնայարկէն ընկնող մարմնէ մը ջախջախուելու։

Մինչ սուտ փերեզակն այն քիչ մը կարծր խշտեակին վրայ կը զետեղուէր, Մեգերան ջաղացքին դուռը կը կղպէր, և փայտէ հաստ նիգով մ՚ետեւէն կ՚ամրացնէր։

Արտաքին թշնամեաց դէմ պէտք եղած ապահովական միջոցներն այսպէս ձեռք առնելէ յետոյ, ծեր կապիկ մը ճարպիկութեամբ սանդուղէն վեր շուլլուեցաւ, և ձեղնայարկէն ներս սողոսկելով գոցեց իւր հիւղն։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովս իւր չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ որոշեր է որ բարձրաստիճան կրօնականներէ կազմեալ պատգամաւորութիւն մի Կայսերական պալատ երթալով, Տեղապահական Պաշտօնութեան վաւերացումը խնդրէ։

Կը կարծուի թէ պատգամաւորութիւնն այսօր կամ վաղը կ'երթայ։

* * *

Աւասիկ Քաղաքական ժողովոյ վերջին նստին մէջ եղած հրատարակելի տնօրինութիւնք.

1. Ժողովը Ռուսիոյ դեսպանատան կողմէ Գեր. Տ. Խորէն Նարպէյ Սրբազանի յանձնուած ծանուցագրէ մը տեղեկանալով որ հանգուցեալ բարեյիշատակ Աղա Յ. Իզմիրեանցի կտակին վերաբերեալ արժեթուղթերը դեսպանատան գանձարանին մէջ ի պահ կը մնան, հեռագրաւ տեղեկութիւն հաղորդեց կտակակատար Եղեանց Աղա Կարապետի։

2. Ժողովը Տիվրիկի ազգային վարժարանաց հաստատութեան պայմաններն և անոնց գործադրութեան եղանակները քննելու համար Մասնախումբ մը կարգեց, որուն անդամք են.

Միքայէլ էֆ. Սարրաֆեան
Կարապետ » Խաչատուրեան
Սեպուհ » Բոլատեան

3. Անկէ առաջ նկատելով որ ազգային այլ և այլ դատական խնդիրներ երեսի վրայ կը մնան առ ի չգոյէ յատուկ փաստաբանի մը պաշտպանութեան, որոշած էր խորհրդատու փաստաբան մը անուանել. այս անգամ ժողովս արժան դատեց սոյն պաշտօնն յանձնել Մեծ. Աւետիս էֆէնտի Նորատունկեանի, որ հաւանած էր ստանձնել խորհրդատու փաստաբանութեան պաշտօնը։

4. Ժողովս ընթեռնլով Նորատունկեան Մեծ. Յարութիւն էֆ.ի մի գիրն, որով Հայրենիք լրագրոյ մէջ իւր անձին դէմ անուանարկիչ հրատարակութիւններ տեսնելով գիտողութիւն բրած էր որ եթէ այդ հրատարակութիւնք ըստոյգ են, պէտք է Վարչութիւնը դադրեցնէ իւր վստահութիւնը նորա վրայէն, ամեն ազգային պաշտօններէ զրկելով զինքը, և կամ, եթէ ստոյգ չեն, պէտք է հարկ եղած օրինական տնօրինութիւնն ի գործդնել Հայրենիքի խմբագրութեան դէմ. Ժողովս որոշեց գրել առ Նորատունկեան էֆ. թէ Վարչութիւնը կատարեալ վստահութիւն ունենալով իւր վրայ, պէտք է շարունակէ իւր պաշտօններն առանց կարեւորութիւն տալոյ լրագրական հրատարակութեանց, որք չեն կրնար բնաւ ազդեցութիւն ունենալ իւր վրայ։

* * *

Ուսումնական Խորհրդոյ Խ. նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Խորհուրդն զբաղեցաւ Ազգային Հիւանդանոցի և Սամաթիոյ ազգային վարժարանաց վերաբերեալ խնդիրներով, և ուսուցչական վկայագիր տուաւ Պ. Վըրթանէս Վաթմաննուբի։

* * *

Կը յիշուի թէ անցեալները Մ. Միրիճանեան անուն երիտասարդ ուսուցիչ մը Սամաթիոյ Ս. Սահակեան վարժարանի հոգաբարձութեան կողմէ ամբաստանուած լինելով թէ յիշեալ վարժարանի աշակերտաց միայն ձեռքէն նշխարքն յափշտակելով պատուհանէն դուրս նետած էր, Կրօնական ժողովս որոշած էր յիշեալ երիտասարդին անունը ջնջել ազգային դասատուաց ցանկէն և ըստ այնմ հրահանգ ղրկած էր Ուսումնական Խորհրդոյ։

Ուսումնական Խորհուրդն՝ իւր երէկի նստին մէջ՝ անբաւական գտնելով կատարուած քննութիւնն, իւր անդամներէն միոյն պաշտօն յանձնեց Սամաթիոյ Ս. Սահակեան վարժարանն երթալ այսօր և վերստին քննութիւն մը կատարել։

* * *

Բերայի Ազգային վարժարանաց ի նպաստ պարահանդէս մը պիտի տրուի ամսոյս 24ին, ի Նոր Թատրոն։ Կարգադիր Յանձնախմբի նախագահութիւնն ստանձնած է Վսեմ. Յ. Նուրեան էֆէնտի, և անդամք են.

Մեծ. Տեարք.

Գ. Կիւմիւշկերտան ([illegible])
Յ. Լսաեան ([illegible])
Ասլեան Ջանիկ
Գավաֆեան Արամ
Թահմապալեան Ադամեան
Կոստանեան Կոստան
Հարէնց Նշան
Հաճեան Անտոն
Մագպուլեան Համբարձում
Մէրմէմ-Դուլի Յարութիւն
Ցակրեան Միքայէլ
Պաղտասարեան Գարեգին
Սամանձեան Գէորգ
Սավալան Աւետիս
Փափաղճեան Կարապետ
Փէշտիմալճեան Տօքթէօր

Աղեքսանդրիայէն կ'իմացնեն մեզ թէ մեծաճարտար վաճառական Պ. Քոնսթանեան Սալվաշոյ տեղւոյն ազգային նորաշէն եկեղեցւոյն յիշատակ մը լինելու համար, բարեպաշտական նպատակաւ և Վսեմ. Թադէոս փաշա Յակոբեանի ձեռամբ 100 անգլ. ոսկի նուիրած է։

Սոյն նուիրատուութիւն մեծ պատիւ կը բերէ Պ. Քոնսթանեան Սալվաշոյ մարդասիրական զգացմանց։

* * *

Փարիզ հրատարակեալ Բոսֆոր Մէտիթէռանէ անուն շաբաթաթերթին նոյեմ. 29 թուոյն մէջ բերկրութեամբ կը կարդանք թէ արդիւնաշատ Գեր. Տ. Յովհաննէս Հիւնքեարպէյէնտեանի որդի Խաչիկ էֆ. Հիւնքեարպէյէնտեան դեղագործութեան բարձրագոյն վարժարանին երկրորդ շրջանին քննութեանց մէջ յաջող ելնելով արծաթեայ շքադրամին արժանացած է, որ երկրորդ մրցանակի կը համապատասխանէ։

Հետեւեալ նամակին հրատարակութիւնը խնդրուած է մեզմէ.

«Կէտիկ-Բաշայի Մեսրովպեան երկսեռ վարժարանի ուսանողաց ընկերութիւն մը կազմած ենք՝ ընդ տնօրինութեամբ մեր ազնիւ Տեառն Կարապետ էֆէնտի Երեցեանի, նոյն վարժարանին մէջ ըստ կարելւոյն օրինաւոր Թանգարան մ'ունենալու նպատակաւ։

«Մեր Մեծ. Տեառնը, փափաքող մեր սոյն նպատակին յաջողութեան, այս անգամ ուսանողաց կողմանէ կաղանդի ատեն իրեն տրուած նուէրներէն 200 ղրուշ բարեհաճեցաւ Ընկերութեանս նուիրել, որոյ համար կը փութանք հրապարակաւ յայտնել մեր անկեղծ շնորհակալիքն։ Շնորհակալ ենք նաեւ մեր պատուարժան դասատուներէն Մեծ. Յ. Ոսկան էֆէնտիի, որ ի քաջալերութիւն՝ հաճեցաւ խոստանալ ուսանողաց սոյն ձեռնարկը պատուել իւր մասնակցութեամբ։

[illegible]

1885 յունվար 9 ի Կէտիկ-բաշա
ի Մեսրովպեան վարժարան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Սերասքերիոյ Նախարդ-դատական քըննիչ Հասան Թեֆիք էֆէնտի Քէօթահիոյ կառավարիչ անուանեցաւ.

Զարշամպայի Նախաքննիչ ատենին նախագահ Էնվէր էֆէնտի՝ Ճանիկի նախաքննիչ ատենին նախագահ.

Կարնոյ վերաքննիչ ատենին առաջին դիւանադպիր Ահմէտ էֆէնտի՝ Վանայ նախաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական.

Բասթամոնիի կեդրոնական նախաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական Սալիհ Միւլհիս պէյ Պաղտատի վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ.

Հալէպի կեդրոնական նախաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական Միւնիր էֆէնտի՝ Բասթամոնիի կեդրոնական նախաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական.

Մարաշի ընդհանուր դատախազի օգնական Մէհմէտ Թէվֆիք էֆէնտի՝ Մալաթիոյ ընդհանուր դատախազի օգնական.

Իրաւագիտութեան դպրոցին այս տարուան շրջանաւարտ աշակերտներէն Մուսթաֆա էֆէնտի՝ Մարաշի ընդհանուր դատախազի օգնական.

Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին պաշտօնեայներէն Թալէաթ էֆէնտի՝ Սէրֆիչէի ընդհանուր դատախազի օգնական.

Ադրիանուպոլսոյ վերաքննիչ ատենին դեր-նախագահ Էնվէր պէյ՝ նոյն դաւառի դատական տեսուչ և միանգամայն վերաքննիչ ատենի նախագահ.

Ադրիանուպոլսոյ նախաքննիչ ատենին փոխ-նախագահ Մէհմէտ էֆէնտի՝ նոյն դաւառի վերաքննիչ ատենին փոխ-նախագահ.

Ադրիանուպոլսոյ կեդրոնական նախաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական Գէորգ էֆէնտի՝ Միջերկրական կղզեաց կեդրոնական նախաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական,

Միջերկրական կղզեաց կեդրոնական ընդհանուր դատախազի օգնական Ռիզվան պէյ՝ Ադրիանուպոլսոյ կեդրոնական նախաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բորէնհալմի Օսմանեան հիւպատոսին։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ առեւտրական նախարարութեան թղթակցութեան դիւանի պաշտօնատարներէն Նաջիմ պէյի և Պոլսոյ բժշկական վարժարանի դասատուներէն Պ. Ֆարէի։

Դատական նախարարի տեղապահ Բեահիլ փաշա՝ երէկ Մէճլիսի ժողովոյն ներկայ գտնուեցաւ։

Առեւտրական նախարարի խորհրդական Նորատունկեան էֆէնտի շաբաթ մ'ի վեր հիւանդ է։

Տանիմարքայի Քրիսթիան Թագաւորն իւր որդւոյն Վալտէմար իշխանին Վեհ. Սուլթանին կողմէ եղած սիրալիր ընդունելութեան համար մասնաւոր հեռագրով մի շնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Կ. Վեհափառութեան։

Արտաքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին նախորդ քարտուղար Նշան էֆէնտիին Ճաբոնի կառավարութեան կողմէ «Բոզգի Արեւու» երկրորդ կարգի պատուանշանը տրուած է։

Կ. Պոլսոյ ելեւմտական քննիչն երէկ յանկարծակի Նէնի-Ճամիի հեռագրական պաշտօնատունն երթալով ուզեց հաշիւները քննել, և յիշեալ պաշտօնատան պետն՝ Եդուարդ էֆէնտի՝ հինգ վայրկենի մէջ կարող եղաւ ցոյց տալ բոլոր հաշիւներն, որոց կանոնաւորութենէն շատ գոհ եղաւ քննիչ էֆէնտին, և իւր գոհունակութիւնն յայտնեց Եդուարդ էֆէնտիի այս կանոնաւորութեան համար։

Մոնիթէօր Օրիանթալ կ'իմանայ թէ Բ. Դրան այն տեղեկագիրն, որով երկաթուղեաց միացման գծերու շինութեան համար Օսմանեան Կ. Պանքայի դրամատեարց խմբակին առաջարկներն ընդունուած և Կայսերական պալատը ղրկուած էին, Բ. Դրան վերադարձուեր է՝ յանձնարարութեամբ որ Պ. Հիրշի առաջարկներն եւս նկատողութեան առնուին։

Մեր մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, այս լուր ստուգութեան կարօտ կը թուի։ Բ. Դրան տեղեկագիրն հանդերձ Օսմանեան Պանքային ներկայացուցած առաջարկներով և յանձնառութեանց տետրով Կայսերական պալատը ղրկուած է, ինչպէս արդէն ծանուցած ենք բաւական մանրամասնութեամբք, և կայսերական իրատէին ելնելուն կ'սպասուի։

Միւս կողմէ, կ'իմանանք թէ միացման գծերու շինութեան համար Պ. Հիրշի ներկայացուցած առաջարկները մերժուեր են Բ. Դրան կողմէ։

Նաւական Նախարարութեան խորհրդական Վէթէնաորֆ պէյի հիւանդութիւնն այս օրերս ծանր երեւոյթ մ'առած է, և մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ։

Յառաջագոյն ծանուցած ենք թէ Թղթատարական Միութեան համազգային ժողովը յառաջիկայ փետր. 8ին պիտի գումարի ի Լիզպոն։ Գահիրէէն կը գրեն թէ Եգիպտական Թղթատարութեան վերատեսուչ Հալթոն պէյ Եգիպտոսի կողմէ ներկայացուցիչ պիտի կարգուի յիշեալ ժողովոյ մէջ. իսկ Օսմանեան կառավարութեան կողմէ ներկայացուցիչ պիտի կարգուի, կ'ըսուի, Մադրիտի Օսմանեան դեսպանատան քարտուղարներէն մին։

Կը կարծուի թէ Վիեննայի Փրանսական նախկին դեսպան Տիւշաթէլ կոմսը պիտի կոչուի Կ. Պոլսոյ դեսպանութեան պաշտօնին, եթէ Տը Նուայլ Մարքիզին հրաժարականն ընդունուի։

Փարի մէջ կը կարդանք.

Կը հաւաստեն մեզ թէ զօրաւոր ընկերութիւն մը կը կազմուի, որոյ կեդրոնը Փարիզ հաստատեալ է, նպատակ ունենալով Թուրքիոյ բոլոր ծանօթ և չշահագործուած հանքերը բանեցնելու արտօնութիւնն խնդրել Օսմ. կառավարութենէն։ Այս ընկերութիւն հաշուեր է որ Եւրոպական և Ասիական Թուրքիոյ գլխաւոր հանքերը բանեցնելով՝ ա՛յնքա՛ն շահ կարելի է արտադրել, որ Թուրքիոյ արտաքին պարտուց մի մասը վճարուի քանի մը տարուան մէջ։ Իրաւ է թէ այս տեսակ հսկայ ձեռնարկէ մը մեծ արդիւնք չսպասուիր ի սկզբան, բայց եղած հաշիւներն և քննութիւնք կը հաստատեն թէ Թուրքիոյ հանքային հարստութիւնք կրնան երկրին տնտեսական զարգացման սկզբնակէտ լինել, թոյլ տալով կայսերական գանձուն որ տակաւ առ տակաւ իւր ձեռքն անցունէ այն եկամուտներ՝ զորս հանրային պարտուց յատկացուցած է։

Քանի մը տարի առաջ եւս նմանօրինակ առաջարկներ եղած էին Բ. Դրան, առանց սակայն յաջողելք մ'ունենալու. այժմ կը լսեմք թէ Ղալաթիոյ երեւելի դրամատուներէն միոյն յանձնարարուեր է յիշեալ ծրագրին նկատմամբ կայսերական կառավարութեան տրամադրութիւններն իմանալ վերստին։

Կը յիշուի թէ Պ. Լ. Պալթածի ժամանակաւ խնդրած էր զայս մեծ արտօնութիւն. չենք գիտեր թէ այժմ Փարիզի մէջ կազմուող ընկերութիւնն առնչութիւն ունի՞ Պ. Պալթածիի հետ, կամ թէ պիտի մրցի՞ անոր դէմ։

Հադիգաթ կ'իմանայ թէ Մահսուսէի ընկերութեան նորընտիր տնօրէն Մէհմէտ փաշա կը ջանայ հիմնական բարեփոխութիւններ մտցնել ընկերութեան մէջ, և որոշած է այս նըպատակաւ տեղեկագիր մ'ուղղել առ որ անկ է։ Մէհմէտ փաշա այդ տեղեկագրին մէջ ցոյց պիտի տայ այն միջոցներն՝ որք յարմարագոյն կը թուին իրեն այդ Օսմ. շոգենաւային ընկերութեան վարկը բարձրացնելու և զայն իւր նպատակին հասցնելու։

Գահիրէի կառավարական ակմբոց մէջ խօսք կայ թէ եգիպտական բանակը պիտի վերակազմուի, որպէս զի եթէ անգլիական զօրքերն հեռանան անտի, եգիպտական բանակին մէջ առնուին բազմաթիւ սպայք, որք այժմ գրաւիչ բանակին մէջ կը ծառայեն։

Ֆար տը Պոսֆոր կը ծանուցանէ թէ կայսերական կառավարութիւնը ծանուցագիր մ'ուղղեր է Պուլղարիոյ իշխանապետութեան, որով բացատրութիւն կը պահանջէ այն անընդհատ ճնշմանց վրայ, որոց ենթարկուած են Պուլղարիա բնակող Իսլամք։

Բ. Դուռն այդ պաշտօնագրով միանգամայն կը հարցնէ թէ Պուլղարիոյ կրօնական գործոց վերատեսուչն որո՞վ իրաւամբ վերջերս պատրաստած է այն տեղեկագիր, որով կը միջամտէ երկրին իսլամաց կրօնական գործերուն, և ի մէջ այլոց մուֆթիներու ընտրութեան եղանակը բարեփոխած է։

Սոֆիայէն պատասխան թղթակից մը Պուլղարիոյ գործոց նկատմամբ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Անկլօ-Փըռանսական Թերթին, յունվար 4/16 թուով.

«Սվէյէ» անուն զաւեշտական թերթին տնօրէնը դատի ենթարկեցաւ, վասն զի յիշեալ թերթն Աղեքսանդր իշխանը ծաղրած էր այն տեսակ անվայել լեզուաւ մը որ ընդհանուր զայրոյթ պատճառեց։ Հետաքրքրականն այն է որ Սվէյէ-յի խմբագիրը նախարարապետ Պ. Քարաւելօֆի կուսակցութեան պատկանող երեսփոխան մ'է։

«Այս օրերս նախարարական փոփոխութեան զրոյցներ շրջեցան. Նոր նախարարութիւն մը պիտի կազմուէր Պ. Քարաւելօֆի ինչպէս նաև Պ. Զանքօֆի կուսակցութեան վերաբերող չորս անձերէ. բայց տագնապը դադրեցաւ առ այժմ։

«Պուլղարիոյ մէջ ընդհանուր դժոհութիւն պատճառեց Հանրի տը Պաթէնպէրկ իշխանին ամուսնութիւնն՝ Անգլիոյ թագուհւոյն դստեր Պէաթրիս իշխանուհւոյն հետ, ըստ որում այս միութեամբ Աղեքսանդր իշխանն Եւրոպիոյ ամենէն մեծ արքունական գերդաստանի մ'ազգական կը լինի։

«Զարիպրոտ-Վաքարէլի գծին շինութեան համար ազգային ժողովոյ կողմէ կարգեալ յանձնախումբն իւր տեղեկագիրը մատոյց, որով կ'առաջարկէ մերժել յիշեալ շինութեան համար պատրաստեալ ծրագրը»։

Օսմանեան Բէժիին Պաղտատի ճիւղին գործակալ անուանեցաւ Պ. Բարխոփ։

Ժէրոմ Պօնաբարթ իշխանին երկրորդ որդի Լուի Նաբոլէոն իշխանն, որ «Կոմս Լուի Մոնքալիէր» ծածկանուամբ կ'ուղեւորի, յունուար 2/14 ին Մէսաժըրիի Աէտ շոգենաւով Աղեքսանդրիա հասեր և նոյն երեկոյին իսկ ի Գահիրէ մեկներ է։

Այս օրերս Գահիրէի մէջ Էլ Ալէմ անուն արաբերէն լեզուաւ նոր լրագիր մ'սկսաւ հրատարակուիլ, Թունուզցի Շէյխ Պայրամ էֆէնտիի տնօրէնութեամբ։

Կիպրոսի լրագիրք գիտել կուտան թէ անհիմն է այն զրոյց թէ անգլիական կառավարութիւնը կղզւոյն օր աւուր բարգաւաճումը նկատելով, մտադիր է 180,000 Անգլ. ոսկւոյ բարձրացընել Օսմանեան գանձուն վճարելի գումարն։

Երէկ առաւօտ Վառնայէն առնուած հեռագրեր կը ծանուցանէին թէ Դանուբ գետը սառոյցով ծածկուած լինելով, թղթատարական պայուսակը Ճորճովա մնացեր էր. հետեւաբար Վառնայի շոգենաւը 24 ժամուան յապաղում մ'ունեցաւ այս պատճառաւ։

Մայրաքաղաքիս Թուրք իրաւագէտներէն Մանեաս-Զատէ Րէֆիգ պէյ Թնդանօթարանի վերատեսչութեան փաստաբան անուանեցաւ։

Եւգաֆի նախարարութեան գլխաւոր պաշտօնատարներէն Հիւսէյին Հիւսնի պէյ, Սէլանիկի հանքոց և անտառաց տնօրէն կարգեցաւ, և վաղն իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։

Դատական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Դատական Նախարարութիւնն որոշեր է պաշտօնանկ ընել և ի դատ հըրաւիրել հետեւեալ պաշտօնատարներն՝ որք օրինազանցութեամբ և պարտազանցութեամբ ամբաստանեալ են եղեր։

Թօգատի նախագահ ատենին անդամ Մուսթաֆա Հիլմի էֆէնտի.

Յիշեալ դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր Օսման էֆէնտի.

Վալոնայի նախագահ ատենի նախագահ Նաճիա էֆէնտի.

Տիարպէքիրի Լիճէ գաւառակի նախագահ ատենի նախագահ Վէհպի պէյ, յիշեալ դատարանին անդամ Գրիգոր էֆէնտի և հարցաքննիչ դատաւոր Իսմայիլ պէյ։

Մայրաքաղաքիս Փրանսական Բարեգործական Ընկերութիւնը կը պատրաստէ շքեղ պարահանդէս մը տալ յառաջիկայ հինգշաբթի գիշեր, 17/29 յունուար, Վէքթորի թատրոնին մէջ, ի Բերա։ Սոյն հանդիսին հովանաւորութիւնը բարեհաճած է ստանձնել Փրանսական դեսպան Տը Նուայլ Մարքիզն։ Ականաւոր Փրանսացիներէ կազմեալ գործադիր մասնախումբ մը, որոյ նախագահութիւնն ստանձնած է Օսմ. Կայս. Պանքայի տնօրէն Պ. Էմիլ Տըրվօ, գովելի ջանքով կ'աշխատի պարահանդէսին յաջողութեան, որուն արդիւնքը բարեգործական նպատակի մը յատկացած է։

Կարգադիր Մասնախմբի անդամոց անուանքն և կատարուած ջանքերն այժմէն դրաւական մ'են թէ սոյն պարահանդէսը եղանակիս շքեղագոյններէն մին պիտի լինի։

Մանրամասնութիւնները կը հրատարակենք լրագրոյս Գ. երեսը։

Իտալական Օբէրայի ընտիր խումբ մը յառաջիկայ ամսոյ վերջերը մայրաքաղաքս կ'սպասուի՝ Բերայի մէջ ներկայացումներ տալու համար։

Բերայի ոստիկանութիւնը Թուրք լրագրաց միջոցաւ կը ծանուցանէ թէ՝ իրեն յանձնուած նիւթոց մէջ (որք հաւանականաբար գողցուած լինելու են) փոքրիկ արկղ մը կայ որ 20 կտորի չափ արժեքաւոր նիւթեր, օրինակի համար [illegible], ժամացոյց, շղթայ, մատանի և այլն կը պարունակէ։ Հետեւաբար ոստիկանութիւնը կը հրաւիրէ այն անձինքն, որք այս տեսակ նիւթեր կորուսած են, իւր պաշտօնատունը ներկայանալով հարկ եղած ծանօթութիւնը տալ։

Բերայի ոստիկանութեան երկրորդ կարգի տեսուչներէն Պէքիր էֆէնտի ինչ ինչ պատճառներով պաշտօնանկ եղած է։

Թէքքէի նահանգին անտառաց տեսչութեան պաշտօնատան մէջ տեղի ունեցած զեղծմանց պատճառաւ տեղւոյն Անտառաց տեսուչն հարցաքննութեան ենթարկուած և ուրիշ քանի մը պաշտօնեայք ալ պաշտօնանկ եղած են։

Վաղ գիշեր, Թէփէ-Պաշիի Թատրոնական պարտիզին մէջ մեծաւ պատրաստութեամբ գեղեցիկ պարահանդէս մը պիտի տրուի ի նպաստ Իտալական Միութեան ([illegible]) Ղալաթիոյ հրէական վարժարանաց։ Իտալական դեսպան Քորթի կոմսն իւր հովանաւորութիւնը նուիրած է սոյն հանդիսին, և տիկնանց Մասնախումբ մը, առաջնորդութեամբ Տիկին Ֆէրնանտէզի, հանդէսն արդիւնաւոր ընելու կ'աշխատի։ Մուտք տոմսակի գինն է մէկ Օսմանեան ոսկի։

Անցեալները պատմեցինք թէ Ճէմիլ անուն Թուրք երիտասարդ մը՝ գիշեր ժամանակ փողոցի մէջ արբեալ վիճակի մէջ գտնուելով՝ Ղալաթա-Սէրայի բանտը տարուած և հոն մեռած էր։ Ճէմիլի ծնողքը բողոք բարձած լինելով, Բերայի ընդհանուր դատախազը դիազննութիւն հրամայած էր։

Այս գործողութիւն կատարուեցաւ չորեքշաբթի օրն ի ներկայութեան ընդհանուր դատախազին և ոստիկանութեան բժշկաց։ Թարիգ կ'իմանայ թէ Ճէմիլի մարմինը գերեզմանէն հանուելով, վզին, ձախ թեւին և գանկին վրայ արեան բծեր նշմարուեր են, ինչպէս նաև ուղեղին մէջ արիւն միացած։ Բժիշկներն այս նշաններէն հետեւցուցեր են թէ Ճէմիլ մեռնելէն երկուքուկէս ժամ առաջ գանակոծուած է եղեր։

Դիազննութեան տեղեկագիրն երէկ մատուցուեցաւ առ որ անկ է։

Կը յիշուի թէ երկուշաբթի օրը Բերա՝ Երրորդութեան եկեղեցւոյ մօտ՝ գինետուն մը բռնկեցաւ, բայց անմիջական օգնութեանց շնորհիւ կարելի եղաւ հրդեհը մարել։

Բերայի ոստիկանապետ Աբէտին էֆէնտի ինչ ինչ պարագաներէ կասկածելով թէ հրձգութիւն կար գործին մէջ, գինետան վարձակալը Ղալաթա-Սէրայ տարած և հարցաքննութեան ենթարկած էր։ Այս մարդ՝ Տիմիթրի անուն, ուրիշ ընկեր մ'ալ ունի և խանութն 500 ոսկւոյ ապահովագրած էր։ Հարցաքննութեան ժամանակ Տիմիթրի շփոթելով ու խառնակելով պատասխաններ է։ Քննութիւնը կը շարունակուի։

Հետեւեալ հետաքրքրական լուրը կը կարդանք այսօրուան Թէրճէմանը Հագիգաթի մէջ.

«Ոստիկանութեան լրտեսներէն մին անցեալ օր կամուրջին վրայ պտըտած ատեն կը տեսնէ որ հրեայ մը քանի մ'անգամ կամուրջին մէկ կողմէն միւսն կ'երթայ առանց կամուրջին ծայրերէն հեռանալու։ Հրէին այդ երթեւեկութիւնը լրտեսին ուշադրութիւնը գրաւելով, կսկսի անոր հետամտիլ, և կը համրէ որ հրեայն ճիշդ 30 անգամ կամուրջին մէկ ծայրէն միւսը կ'երթայ՝ կամուրջին պաշտօնեայներէն միոյն ձեռքէն ամեն անգամ քանի մը տասնոց առնլու համար։

Վերջապէս կամուրջին պաշտօնեայն և հրեայն կը ձերբակալուին և ոստիկանութեան կը յանձնուին։

Այս երկու վարպետորդիներ խոստովանած են թէ այդ կերպով օրն հարիւր ղուրուշի մօտ գումար մը կը գողնային։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՅԱՐԿԸ

Մեր օրերը կարելի՞ է ընտանեկան յարկ մը երեւակայել առանց կարի մեքենայի։ Մի՞թէ այդ կահն անհրաժեշտ չէ՞ ընտանեաց համար, այդ օգտակարագոյն և զուարթագոյն կահն, որոյ միջոցաւ կինը կամ աղջիկ հաճոյալի կերպիւ կ'անցունեն իրենց ժամերը։ Իրարու ետեւէ գրաւիչ եղանակով մը կը խօսին անհրաժեշտ պիտոյից կամ արդուզարդից վրայ։ Կարեւոր խնդիրն է կարի հաստատուն մեքենայ մ'ընտրել, որ բնաւ չյոգնեցնէ։ Այդ յատկութեամբք է որ նշանաւոր է ՍԻՆԿԸՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆ որ հռչակ հանած է համայն աշխարհի մէջ՝ իւր ունեցած այլ և այլ առաւելութեանց պատճառաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնք, 22 յունվար

Կը հաստատուի թէ անգլիական գործակատար Պ. Նիքօլսըն, որ վերջերս ցաւալի միջադէպի մը առարկայ եղաւ, խնդրած է, վերջնագիր ձեւ ունեցող ծանուցագրով մը, որ անգլիական հիւպատոսը ներկայ գտնուի և անգլիական ազգային երգը երգուի՝ յանցապարտ ոստիկանը պաշտօնազուրկ ընող հրամանագրին ընթերցման միջոցին։

Հանրային կարծիքն, հաւանելով հանդերձ այս միջադէպին արագ լուծման համար կառավարութեան ինքնաբերաբար ըրած տնօրինութեանց, կը բարկանայ Պ. Նիքօլսընի պահանջմանց դէմ, որք ազգային արժանապատուութիւնը վիրաւորելու բնութիւն ունին։

ՈՒԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐՆ

Պէրլին 21 յունվ.

Ուիլհէլմ կայսրն ապաքինիլ սկսած է։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտրա, 22 յունվար

Պատրաստ մետաղադրամ — յաւելում — անգլ. ոսկի	513,000
Պանքնօթք ի պահեստի — յաւելում — անգլ. ոսկի . . .	754,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր յաւելում — անգլ. ոսկի . .	544,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ	43 1/8 %

ԱԺԱՆՍ ՌՈՒԹԷՐ

ՍՈՒՏԱՆԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Գահիրէ, 21 յունվար

Սըր Հէրպէրթ Ստըուարդ զօրավարին հրամանատարութեան ներքեւ գտնուող կիսաբանակը՝ Մէհտիի զօրաց հետ բուռն կռուէ մը յետոյ գրաւեց Մէթէմմէ։ Ապստամբք զօրեղապէս դիմադրեցին։ Անգլիացիք բնաւ կորուստ չունին, թշնամեաց մեռելոց թիւն 800ի կը հասնի։

Սըր Չարլզ Ուիլսընն ընդ հուպ Խարթում պիտի երթայ և Կորտոն զօրավարը տեսնելէ յետոյ Մէթէմմէ պիտի վերադառնայ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 11 Յունվար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	110 1/2
3 » » » (վաճառականի)	110 1/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 85
» » » (վաճառականի)	22 92 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ .... գ հկն. ...	8 36
Պորսային գոցուելէն վերջը » ...	8 37 1/2
Բերայի մէջ » ...	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ » ...	8 34 1/2
Բարձրագոյն գին » ...	— —
Նուազագոյն » ...	— —
Կէս օրին » ...	8 35
Իւնիֆիէ Եգիպտական (Գ. Կ.)	71 30
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	72 10
Բերայի մէջ	— —
Այս առտու բացուեցաւ Գ. Կ.	72 5
Կէս օրին	72 5
Չէվալէսիզ	5
Բէրօր գոնսօլիտէի	—
» իւնիֆիէի	—
Փոխառութիւն 1863 .... Փր. ...	72
» 1865 .... » ...	56 50
» 1869 .... » ...	49
» 1873 .... » ...	43 50
Պօն տիւ Թրեզօր .... Անգլ. Լր ...	20 50
Ռումէլիի երկաթուղի .... Փր. ...	45 25
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ .... »	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի .... »	68

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ .... (Գ. Կ.) Անգլ. Լր ...	3 16
Քրէտի Ժէնէրալ ...... » » Օսմ. Լր ...	6 30
Պանք տը Գօնս .... » » » ...	5 05
Սօս. Շանժ է վալէօր ... » » Օսմ. Լր ...	3 18
Թրամուէյ .... » » » ...	265

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի .... ղրշ. ...	100
20 Փրանքնոց .... » ...	87 32
Անգլիական ոսկի .... » ...	110 22
Բօլ իմբերիալ .... » ...	90 10
Քրիմեց .... » ...	51 15
Ռուսաց թղթադրամ .... » ...	8 67

» արծաթ	»	89 10
Ֆիօրին	»	9 2
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 3
Վէշնաց	»	102 35
Հինգնոց	»	102 35
Մէճիտիյէ	»	99
Պղինձ	»	860
Թղթադրամ	»	3200

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 22 Յունվար ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	99 13/16
Օսմ. բացուեցաւ	15 13/16
» » գոցուեցաւ	15 7/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 1/8
» » 1869	9 7/8
» » 1871	68 3/4
» » 1872	19
» » 1873	8 5/8
Փոխառութիւն 1877	81 3/4
Պանք Օթօման	13 3/4
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	95 7/8
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	65
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	87 3/4
Տայրա Սանիէ	63 1/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	86 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 22 Յունվար ժամ 10 վ. 30 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	124 10
Օսմանեան երկաթուղի	21 70

Բարիզ, 22 Յունվար ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % բաց	110 5
» » 3 % բաց	80 7 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ	16 15
» » գոցու. (գ. կ.)	16 15
» » 1865	55
» » 1869	48
» » 1873	44
Օսմանեան երկաթուղի	45 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	
Պանք Օթօման	597 50
Գրէտի Լիոնէ	540
» Ֆօնսիէ (գ. կ.)	1323 75
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կար.)	1257 50
Սուէզի ջրանցք	1855
Ռուսական 5 % 1877ի (գ. կ.)	99 1/2
Իտալական Ռանթ (գ. կ.)	97 45
Եգիպտական միացեալ գոց	329 37 1/2
Սպանիական (արտաքին) (գ. կ.)	60 1/8
Բրիօրիթէ թիւրք	399 37 1/2
5% Հելլենական (գ. կ.)	— —
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 33

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Յունվար 22 ժ. 10, վ. 45

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 %	109 98 3/4
Օսմանեան »	— —
Եգիպտական միացեալ	330

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՔԱՂՈՒԱԾ

ԿԱՐԻՆ

Դեկտեմբեր 28. — Անցեալ շաբաթ, Ս. Յակոբայ երկուշաբթին լուսնալուն, երբ քաղաքս իւր 16 հարսանիքներով ուրախութեան ժամեր կ'անցնէր, կը վախճանէր Տիգրան էֆէնտի Թուղլաճեան, կոստանդնուպոլսեցի վիլայեթի փաստաբան։ Երեք տարի յառաջ Տ. Թուղլաճեան եկած էր ի քաղաքս և ունեցած հմտութեամբն ու աշխատասիրութեամբը լաւ ապագայ կը խոստանայր, և այդ երեք տարիներու մէջ ալ բաւական գործ տեսած և օգուտ ալ ստացած էր։ Նոյեմբեր 23 և 24 օրերուն մէջ բաղնիք երթալով և ուրիշ անզգուշութիւններ ընելով հիւանդացաւ, և այն հիւանդութիւնն էր որ զինքը գերեզման տարաւ դեկտեմբեր 11 ին։

Նախ Սալիհ էֆէնտի և Գ. Ասլանեան բժիշկները խնամեցին, և կ'երեւի թէ ո՛չ հիւանդն և ո՛չ բժիշկք հիւանդութեան մեծ կարեւորութիւն չտուին, վասն զի քիչ մը լաւանալով դուրս ալ ելաւ, այլ վերջապէս աւելի ծանր պառկեցաւ։ Վերջին օրերուն մօտ Ռ. Լանտոնի բժիշկն ալ կոչուեցաւ, որուն վկայութեամբ Թիֆօս կամ Թիֆօիտ տենդով մեռած է, որուն ինքն ժամանակ չէ ունեցած դէմ առնլու։

Հազիւ թէ մահուան գոյժը լսուեցաւ, Առաջնորդարանը, Թաղական խորհուրդը և բոլոր Կարնեցիք ջանացին պատուաւոր թաղում կատարել։ Գեր. Օրմանեան, բոլոր վանահայրք և քառասուն դպիր տղայք հանգուցելին գտնուեցան. Ժողովուրդն ընտիր և բազմութիւն մասն մը յուղարկաւոր էր, նաեւ դատարանաց պաշտօնեաններէն շատեր։ Նկատելի էր որ յուղարկաւորաց մի մասը հարսանեաց տուներէն ելնելով հանգուցելոյն դագաղին կը հետեւէին։ Այդ պարագայն նիւթ մատակարարեց Գեր. Առաջնորդին իւր դամբանականը սկսելու, յորում յիշեց հանգուցելոյն գժխեմ բաղդը, որ երբ իւր ապագային զերանցեալ ակնկալութիւնները կ'ողջունէր, պանդուխտ և իրեններէն հեռու գերեզման կ'իջնէր։ Շնորհակալութիւն յայտնեց Կարնեցւոց որ պանդուխտ մը մխիթարած էին իրենց օգնութեամբ և պանդուխտ մը կը պատուէին իրենց բազմութեամբ։ «Այսու, ըսաւ, կը վճարէք փոխարինութեան պարտք մը. զի մայրաքաղաքցիք կը մխիթարեն շատ գաւառացի պանդուխտներ, և գաւառացիքդ կը մխիթարէք մայրաքաղաքցի պանդուխտ մը»։

Թափօրը եկեղեցիէն անցաւ ի գերեզմանատուն, ուր հանգստեան քարին դէպ յառաջ գնացող ծառուղւոյն կէսը ձախակողմեան նեղ ճամբուն անկինը պատրաստուած էր գերեզմանատեղին. աղօթքներ շարունակեցին և դիակը վար իջուցին, և հինգ ժամակոչաց հուժկու բազուկները անմիջապէս լցին խորափիտը։ Բոլոր ներկայք ցաւակցական աջահամբոյր մատուցին Գեր. Առաջնորդ Հօր, որ կանգուն կը մնար խորափիտին գլուխը, և կ'ընդունէր Կարնեցւոց իղձերը յանուն Կոստանդնուպոլսեցւոց։

Տիգրան Թուղլաճեանի սնտուկները կնքուեցան Թաղականի և Շէրիի կողմանէ, և յետոյ բացուեցան մանաւանդ պաշտօնական թուղթերը առնելու, և վերստին կնքոյ տակ առնուեցան։ Այդ առթիւ տեսնուեցաւ թէ բնաւ դրամ չէր մնացած քովը, ինչպէս որ արդեամբ ալ վերջին օրերը բարեկամաց հանգանակութեամբ կարեւոր խնամքները կատարուած էին։ Այժմ կ'սպասուի իւրայնոց նամակին. թէպէտ ամեն կողմանէ առնելիք տէրեր մէջ տեղ կ'ելնեն, այլ չգիտցուիր թէ ամենքը գոհացնելու եղանակ պիտի գտնուի՞ արդեօք։

ԹՐԻԲՕԼԻ

Դեկտ. 20 — Բէժիի պահակաց ծովային խումբն, ըստ իւր սովորութեան, խուզարկութեան կ'ելնէ ծովու վրայ. ճանապարհին փոթորկի հանդիպելով ուղղակի Ելէվիւ կ'իջնէ որ քաղաքէս հինգ ժամ հեռի աւան մ'է։ Անդ, պահակք կ'իմանան թէ մօտակայ գիւղի մը մէջ մաքսանենգաց խումբ մի կայ. ուստի, տեղական մուխթար և ոստիկան մ'առնլով կ'երթան զանոնք ձերբակալել։ Մաքսանենգք երբ կ'իմանան նոցա գալուստն, անմիջապէս դաւաճանութիւն մը կը կազմեն ընդդէմ պահակաց։ Արդ, երբոր պահակք գիւղ կը հասնին, քանի չափ զինեալ մաքսանենգներ կը շրջապատեն զանոնք և սուր ի ձեռին կը յարձակին վայրագաբար պահակաց վերայ. սոքա եւս տեսնելով որ իւրեանց կեանքը վտանգի կ'ենթարկի, իսկոյն՝ անձնապաշտպանութեան համար՝ թուրերն կը քաշեն և ահա այսպէս բովանդակ գիւղն պատերազմի դաշտի կը վերածի։ Բարեբախտաբար կռիւը չերկարիր և հազիւ կէս ժամ կը տեւէ։ Սակայն և այնպէս չորս պահակներ սոսկալի կերպով կը վիրաւորին, ընդ որս և մաքսանենգք ալ վէրքեր կ'ընդունին։

Տեղւոյս Բէժիի գործակատարն իմանալով գոյս լուր, մաքսանենգաց ձերբակալման և իւրեանց արժանի պատիժն կրել տալու համար տեղական դատարանին բողոքեց, յետոյ Տրապիզոնի դատարանին։ Խնդիրն այժմ կը քննուի։

ԱՖԻՕՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ

Դեկտեմբեր 22. — Ձմռան պատճառաւ խճուղւոյն շինութեան վերաբերեալ աշխատութիւնք դադրած լինելով, հարկ կը համարինք մինչեւ ցարդ կատարուած աշխատութեանց վրայ ծանօթութիւններ տալ, քաղելով զայնս պաշտօնական աղբիւրներէ։ Գարահիսարու բաժնին ինկած է ընդ ամենն 44,240 մետր տեղ, մինչեւ Ալթուն-Թաշ որ 9 ժամու հեռի է։ 31 հազարամետրին նախապատրաստական աշխատութիւնք աւարտած են։ Իսկ 20,834 մետր ճամբայ արդէն խճուած և ամբողջացած է, հանդերձ 29 կամրջօք, որոց շինութեան համար կառավարական սնտուկը վճարած է շուրջ 58,000 ղրուշ։ Այս գումարէն դուրս են Երկրաչափական Դրասենեկի պաշտօնէից ամսականք, երբ 4,000 ղրուշ։ Կը մնայ միայն 23 հազարամետր տեղ և կը յուսացուի որ յառաջիկայ տարի կ'ամբողջանայ այս հանրօգուտ ձեռնարկ որոյ բարիքը վայելել սկսած է ժողովուրդն։ Այս տարուան աշխատութիւնք աւելի արդիւնաւոր են քան զանցելոյն և այժմեան երկրաչափի Պ. Ի. Պարպօրինի, բաղդատմամբ իւր նախորդին, գնահատելի առաւելութիւնք ու արժանիք ցուցած է իւր պաշտօնին մէջ։

—Անցեալ Բչ. երեկոյ կառավարիչ Նէճիպ պէյ տեղս ժամանեց. ժամը 11 էր երբ քաղաք մտաւ բաց կառօք, ձախ կողմն ունենալով քաղաքիս նշանաւոր ընտանիքներէն Ն. էֆէնտի Ըշըքեան երիտասարդ ազգայինն. իրենց կը հետեւէին երեւելիք քաղաքիս և կառավարական պաշտօնատարք, ինչպէս և Առաջնորդ Ս. Հայրն որք դիմաւորելու ելած էին մինչեւ մի քանի ժամ։ Կառավարութեան պաշտօնատան դուռն հասնելնուն՝ նուագածութիւնք և զինուորական պատիւներ եղան ըստ սովորութեան, և ընդունելութեան սրահին մէջ տեղի ունեցան ողջունի այցելութիւնք։ Նէճիպ պէյ միջահասակ, գէր, ալեխառն մօրուօք, ծիծաղադէմ անձ մ'է շուրջ յիսնամեայ։ Նոյն օրն հասաւ նաեւ Հաքիմ Շէվքի էֆէնտին։

—Զանազան ժամանակներ ազգային ընկերութիւններ երեւան ելած են սաս որք այժմ կազմալուծեալ վիճակի մէջ են. ասոնցմէ գոյացած գումարներն որք երբ հազար ոսկի կը հաշուուէին, ցարդ զանազանաց մօտ մնալով իրենց նպատակին գործածուած չէին. մինչդեռ միւս կողմանէ ազգային դպրոցը մեծ պէտք ունի այդպիսի կլորիկ գումարի մը, որպէս զի իւր խեղճուկ պիւտճէն որ հազիւ հինգ հարիւր ղրուշի կը հասնի, հաւասարակշռէ, պաշտօնեայք գոհացուցիչ ամսական ստանալով՝ խղճի մտօք աշխատին, և այսպէս արդիւնքն համապատասխանէ ակնկալութեանց։ Այժմ խորհուրդ կայ այդ գումարները երեւան բերել, կալուածներ գնել և անոնց եկամուտները դպրոցական ծախուց յատկացնել։ Այս գաղափարն յղացող անձանց անունն ու գիրքը գործոյն յաջողութեան մասին մեծ յոյս կը ներշնչեն մեզ. մաղթենք որ այդ յոյս չլինէ ի դերեւ։

—Օդերը զարմանալի փոփոխութիւններ կ'ստանան. վերջին նամակէս ի վեր, ինչպէս ծովեզերեայ քաղաքներ՝ թանձր մառախուղ կը պատէ մթնոլորտն ամեն օր, գիշեր թէ ցերեկ. դուն ուրեք կը վայելենք արեւու տեսքն։

—Հարսանեաց և ուրախութեան շաբաթ մ'էր որ անցաւ. տասնէն աւելի հարսանիք կատարուեցան որոց կը մասնակցէր գրեթէ ամբողջ քաղաքն, որ արտասովոր ոգեւորութեան մը մէջ էր։ Այս տարւոյ շրջանին մէջ ընդ ամենն 77 ամուսնութիւնք տեղի ունեցած են որոց 72ն կոյս ընդ կուսի։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Շատ ժամանակէ ի վեր է որ ռուսական թերթերը Կովկասի հանրային հարստութեան մասին բազմաթիւ յօդուածներ կը նուիրեն՝ որոնք հասարակաց մտքի վրայ մեծական ազդեցութիւն թողած են. բազմաթիւ տարիներէ ի վեր կը խօսուի այդ երկրի առասպելական հարստութեանց վրայով, սակայն մինչեւ այժմ կառավարութիւնը կամ մասնաւոր ընկերութիւններ չը փութացին օգտուիլ անկէց։ Մի քանի շաբաթներ առաջ Ռուսկի-Կուրիէր խօսելով այս կէտի վրայ, միեւնոյն համոզումը կը յայտնէր, յարելով թէ՝ «Ռուսիա հանքային ամենառատ հարստութեան աղբիւր կը համարինք. միշտ կը խօսինք Սիպերիոյ, Ուրալեան լեռներու և Կովկասի հարստութեանց վըրայով. այլ դեռ ոչինչ օգուտ ստացած չենք այդ կարծեցեալ անհուն հարստութիւններէն։ Կարդալով պետական ելմտից հաշուեցուցակը, կը տեսնենք որ հանքային հարստութեանց արդիւնաբերութիւնը տակաւին նախնական անմշակ վիճակի մէջ կը մնայ, մինչդեռ ոգելից ըմպելեաց գործածութիւնը մեծ յառաջդիմութիւն կ'ընէ, որմէ կը հետեւի թէ Ռուսիա աւելի գինեմոլութեան մէջ յառաջդիմած է»։ Վերջին օրերս ալ Կաւկազ պաշտօնական թերթը խմբագրական յօդուածի մը մէջ խօսելով Կովկասի հանքային հարստութեան մասին, կը յաւելու. «Մեծ և փոքր Կովկաս լերանց շղթաներու մէջ գտնուած հանքային աղբիւրն հարստութիւնները օրըստօրէ աւելի կը գրաւեն դրամատիրաց ուշադրութիւնը»։

Բայց ճանապարհներու և հաղորդակցութեանց այլ միջոցներու հիմնավին բացակայութեան պատճառաւ երկաթուղեաց նոր գծերու հաստատումը անհրաժեշտ կը համարուի, որոնցմով միայն Կովկասի հանքային հարստութեան շահագործումը յառաջդիմութեան մղում կարող է ստանալ, և դրամագլխի փակուածէն ստացուած վնասը կը փոխարինուի։ Անդրկովկասի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը արդէն որոշած է գծեր հաստատել մինչեւ Թըֆլիսի ամեն հանքերը. բայց կան ուրիշ շատ կէտեր՝ որոց միացումը գըլխաւոր գծի հետ անհրաժեշտ է և երկրի կենսական խնդիրներէն մին կը կազմէ։ Մենք ընդհանրապէս համոզուած ենք որ այս երկրի հարստութիւնը խնայապէս շահագործելու համար չէ թէ պատահական ցանկութեամբ բաւականանալու է, այլ հաղորդակցութեանց ճանապարհներու ցանցը որքան կարելի է պէտք է խըտացնել առաւել քան ուրիշ երկրի մէջ, ուր բնական պայմանները աւելի հարկաւոր են։

Կարեւոր համարեցինք ուշադրութիւն հրաւիրել ի Կեդրոնական Ասիա Ռուսիոյ նոր գրաւած երկիրներու մէջ երկաթուղեաց գծեր հաստատելու վրայ ալ, նոյնպէս և այն գլխաւոր գծերուն վրայ որ Եւրոպական Ռուսիան անմիջական յարաբերութեան մէջ պիտի դնէին Կովկասի հետ։

—1884 տարւոյ դեկտեմբերի 17ին, Թիֆլիզի մէջ կարճատեւ հիւանդութենէ մի ետքը 70ամեայ հասակի մէջ վախճանեցաւ մահմետական հասարակութեան ամենայայտնի անդամներէն մին, այն է Ախունդ-Ահմէտ-Հիւսէյին-Զատէ՝ որ Կովկասի մէջ Շիի աղանդին Շէյխ-իւլ-Իսլամն էր։ Հանգուցեալը ամենագործունեայ անձանց թուոյն կը պատկանէր. իւր երկարամեայ պաշտօնավարութեան միջոցին այլեւայլ գրքեր հեղինակած է որոց մէջ նշանաւոր տեղ կը բռնեն «Էյնէլ-Բաաիր», «Դիլ-Գիւշ», «Կովկասի պատմութիւնը» և այլ բազմաթիւ գրքեր։

Հանգուցեալը ծնած էր Բագուի նահանգի Սալեան քաղաքը՝ 1815ին. իւր գործունէութեան շնորհիւ 1852 տարւոյ դեկտեմբերի 12ին Թիֆլիսի Շէյխ-իւլ-Իսլամ ընտրուեցաւ, և Մահմետականաց հոգեւորական դպրոցներու մէջ նորանոր փոփոխութիւններ և ուրիշ շատ բարեկարգութիւններ մտցուց մահմետական հասարակութեան գործոց մէջ։

Ցարը իրեն գոհութեան ընծայած է մի ադամանդէ մատանի և Ս. Աննայի Բ. ու Ս. Վլատիմիրի Գ. աստիճանի պատուանշանները։

Թաղումը խիստ փառաւոր կերպով տեղի ունեցաւ դեկտ. 18ին. բոլոր մահմետական հասարակութիւնք ներկայ էր։ Յուղարկաւորութեան ներկայ կը գտնուէին Թիֆլիսի Լուսաւորչական Հայոց առաջնորդ Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրակեան, Թիֆլիսի Նահանգապետը և ուրիշ շատ բարձրաստիճան անձինք։ (Կաւկազ)

Ցաւով կ'իմանանք որ գաղղիական ախտը մեծ յառաջդիմութիւն կ'ընէ Կարսի նահանգի Խորասան գաւառի երկու միմեանց մօտ գտնուող Բաշ-Քեօյ և Արմուտլը հայ գիւղերու մէջ, որոց բնակիչներն ամեն կողմէն կ'աշխատէին իրենց հիւանդութիւնը ծածկելու և իրենց կախարդ պառաւներէն միայն օգնութիւն կը յուսային։ Կառավարութիւնը երբ այդ մասին տեղեկացաւ, իսկոյն երկու հայ բժիշկներ ուղարկեց վերոյիշեալ գիւղերը՝ որոնք հաստատեցին ախտի գոյութիւնն և թէ այնպէս խիստ տարածուած է որ մինչեւ անգամ ծերունիները և երեխայները վարակուած են այդ սոսկալի ախտով։ (Կ–ր–)

Երեւանէն մեզ կը գրեն. Վերջին Թուրքո-ռուսական պատերազմի ժամանակ գիւղերու ձեռք բերուած դրամները սպառեցան. այժմ դրամի զգալի պակասութիւն կը տեսնուի, ո՛չ մի տեղ իսկ վարկ չկայ։ Երեւանեան նահանգի հանքային և բնական այլ հարստութիւնները տակաւին նախնական դրութեան մէջ կը մնան, և ժամանակակից պահանջմանց համեմատ մշակուած չլինելուն համար չեն վաճառուիր։ Այսպէս, օրինակ, մինչեւ այժմ չէ հիմնուած ոեւէ ընկերութիւն՝ որ ուշադրութեան առնէր Կովկասի ընտիր այգիներու շահագործութիւնը, բամբակ ցանելը, ճափոնական ընտիր տեսակին բրինձ սերմանելը, կամ թէ Զմիւռնիոյ 50 օրուան մէջ հասունցող ծխախոտն՝ որոյ մշակման համար Երեւանեան նահանգի հողը աւելի ընտիր է քան ուրիշ որեւէ տեղի հողը։ Ի մի բան՝ ամեն ինչ քնած դրութեան մէջ է։

Խիստ ցաւալի և տխո՛ւր վիճակ։

Երեւանը 20,000 բնակիչ ունի և հարուստ նահանգի մի կեդրոնավայրը կը համարուի, բայց կեդրոնական ձեռագործական և առեւտրական քաղաքաց հետ չունի վաճառականական յարաբերութեան կապեր, այլ իւր բերքերը մանրավաճառներու ձեռքով կը վաճառէ որք ամեն տեսակ կարելի համարուած և աններելի միջոցներով կը շահագործեն. դրամատան բացակայութեան պատճառաւ ժողովուրդն անտեղեակ է եւրոպական վաճառականութեան հանգամանաց հետ և բոլոր առեւտուրը մանրավաճառութեան և խաբերայութեանց ամենէն ստոր աստիճանի վրայ թողուած է։ Համբարապետները (վէքիլխարճ, ամբարատար) երբեմն խիստ բարի անձինք կը ձեւանան, և ամենահասարակ ձեռագրի մի համար բարեգործութիւն կ'ընեն գիւղացւոց. իսկ այգեկութի կամ ցորենի հասկաքաղի ժամանակ 4-5 անգամ աւելի կը վերցնեն։ Այսպէս, օրինակ, 8-10 րուբլի փոխարէն երկու խալվար (մի խալվարը 666 1/3 հոխա է) կը վերցնէ որ ամենաքիչը 20 րուբլի կ'արժէ. սակայն այս բարեխղճաբար կը համարուի, ասկէ չափազանց վատն ալ կայ։ Արարատ, այս պատմական և ըստ աւանդութեան սուրբ լեռը կարող է վկայել որ իւր ստորոտը տարածուած մարդոց բազմութիւնք շատ քիչ յառաջդիմութիւն ունեցած է։

(Նովօյէ Աբոզրէնիէ)

ԸՆԴ ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

ՎՍԵՄ. ՏԸ ՆՕԱՅԼ ՄԱՐՔԻԶԻՆ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ի ԹԱՏՐՈՆ ՎԷՐՏԻ, ԲԵՐԱ

Հինգշաբթի գիշեր 17/29 Յունուար, 1885

ՄՈՒՏՔ ՄԷԿ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

ՊԱՏՈՒԱԿԱԼ ԱՆԴԱՄՔ

ՏԵԱՐՔ

ՊԱՐՈՆ ՏԸ ՌՈՒԻԶՄ. — Գործակատար ֆրանսական դեսպանատան.
ԱԼՖՕՆՍ ԿԱԶԷՅ. — Հիւպատոս.
ՌՕԼ ՊԼԱՆ. — Դեր-հիւպատոս.

ԱՆԴԱՄՔ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՍՆԱԽՄԲԻՆ

ՏԵԱՐՔ
Էմիլ Տըվոյ — Նախագահ
Էտմոն Քարոյ — Քարտուղար
Լէոն Լըմուան — Գանձապետ
Պոտուի Ըրնէ
Պրաթիա Բոպէր
Պլօք Ալֆօնս
Տօքթ. Տըլաքուր
Տոմանժէ Ա.
Տրույյար (Նաւապետ)
Տ'օլիս Լ. Բ.

ՏԵԱՐՔ
Լըպէ Ալֆօնս
Լը Շըվալիէ Լիւսիէն
Մորոյ Արսէն
Ռըթրէյ Ժորժ
Րիկոտիաս Թէոտոր
Թուզըրի Ժ.
Թուպինի Պ.
Պարոն տը Վանտէօվր
Վուչինոյ Նիքոլա

Տոմսակները կը գտնուին Քէրտի-Լիոնէ Պանքան ի Ղալաթիա, և Բերա Պոն-Մարշէն։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի Կայսերական Իրատէով թողեալ հասոյթք

Գ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ–ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1884

	ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթ գաւառ. վարչ. ծախուց	Ընդհ. տնօրէնութեան կողմէ վճարեալ ծախք	ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՔ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան ծախք		Նախորդ ամիսներէն	Գումար մինչեւ 1884 Դեկտ. 31
		Ղրուշ	Ղրուշ	Ղրուշ	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
Վեց անուղղակի տուրք	Ծխախոտ (յետնեալ տրոց գանձումն)						
	Աղ						
	Դրոշմ	6,210,075 75	255,944 45	5,954,131 30	58,010 89	652,344 23	710,355 12
	Ոգելից ըմպելիք						
	Ձկնորսան						
	Մետաքս						
Ծխախոտ	Հասոյթք Րէժիին	18,750,000 ...	... ...	18,750,000 ...	187,500 ...	497,282 61	684,782 61
Զանազան հասուցմունք	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն առնուելիք 100,000 Օսմ. լիրայով՝ մինչեւ ցորոշումն յիշեալ հարկին	258,768 21	... ...	259,768 21	2,556 07	69,269 86	71,825 93
	Յաւելուած Կիպրոսի հասութից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	... ...	... ...	... ...	... ...	65,000 ...	65,000 ...
	Արեւելեան Րումելիի տարեկան հարկէն	1,541,666 ...	... ...	1,541,666 ...	15,416 66	138,750 02	154,166 68
	Թէմմէթի տուրք, Մաքսատունէն փոխանակագրով վճարելի	... ...	... ...	... ...	... ...	25,000 ...	25,000 ...
	Սերպիոյ, Գարատաղի, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...
	Գումար	26,761,509 96	255,944 45	26,505,565 51	263,483 62	1447646 72	1711130 34
Զանազանք	Պատրաստ դրամներէ առնուած շահ	... ...	... ...	... ...	... ...	7,481 78	7,481 78
	Լումայաշահ (աժիօ) դրամոց փոխանակութեան վրայ	2,142 25	... ...	2,142 25	21 42	28 90	50 32
	Ընդհ. գումար	26,763,652 21	255,944 45	26,507,707 76	263,505 04	1455157 40	1718662 44

	Ղրուշ	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
Վճարեալ գումարք կայսերական իրատէին 10 և երկու յօդուածներով նախատեսեալ արժէթղթերուն ի հաշիւ		295,000 ...	... ...
Քօնսօլիտէ պարտուց տոկոսին համար Եւրոպա քաշուած և Կ. Պոլիս վճարուած գումարք		966,445 94	... ...
Օսմանեան Ընդհանուր Պարտուց Վարչական խորհրդին ընդհանուր ծախք		16,178 26	... ...
Օսմ. կայսերական Պանքան դրուած ոսկեդրամ		433,242 89	... ...
» » » » փոխանակելի դրամ	796,927 61	7,758 59	... ...
Կեդրոնական վարչութեան սնտուկին մէջ ոսկեդրամ		...	... ...
» » » » փոխանակելի դրամ	3,643 43	36 76	1718662 44

Ի Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տումարաց
(Կնիք)

Նախագահ (Ստ.) ՎԻՆՍԸՆԴ ՔԱՑԱՐՏ
Խորհրդական Պատուիրակ (Ստ.) ՄԱՆԴԱՐՏԻ

Կ. Պոլիս, 5/17 Յունուար 1885

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ 1,852,000 Անգլ. Ոսկի
Պահեստի դրամ 274,155 » »

LONDON AND LANCASHIRE
ԼՕՆՏՕՆ եւ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

Այս ընկերութիւնն չափաւոր գիներով ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կ'ընդունի, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պոլսոյ և մօտակայ գիւղերու մէջ. գիներու և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն առ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ
Ր. Ֆ. ՐԱՈՒԹ
Ղալաթիա, Հալաճեան խան 16-17
ՓՈԽ-ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ
Յ. ԱՍԱՏՈՒՐ
Կ. Պոլիս, Կապայի խան

Պարոնայք Ճ. Վ. Ուիթըլ և ընկերութիւն յառաջիկայ ապրիլ 1էն սկսեալ չափաւոր գնով վարձու կուտան իրենց այժմեան խանն (իրենց գրասենեակները պիտի փոխադրուին նոյն փողոցը գտնուող իրենց յատուկ խանն), որ կը պարունակէ երկու մեծ խանութներ և 5 սենեակներ առաջին յարկը:
Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԸԼ
Պոլիս, Պաղչէ-գաբու, Եօմէր Էֆէնտի խանին դիմաց:

ԱԶԴ

Վսեմ. Տօքթ. Սանտրան փաշա Ասլանեան իւր բնակարանը փոխադրած է ի Գատըգիւղ, Մօտա Ճատտէսի, Թիւ 101, և կը շարունակէ դարմանել իրեն դիմողները թէ՛ անդ ամեն օր, և թէ՛ Պաղչէ Գաբու Մէրճանէճեան դեղարանը՝ Երեքշաբթի, Հինգշաբթի, և Շաբաթ օրերն ի միջօրէի. —Աղքատները միշտ և ամենուրեք ձրի:
17-30

ՏՕՔԹՕՐ Տ. ՊԱՊԱԶԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ ամեն Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Շաբաթ օրեր կէս օրէն ժամ մը վերջը կը գտնուի ՄԵԾ Մաքսատան փողոց ԱԼԷՊԵԱՆ դեղատան, ուր իրեն դիմող ամեն հիւանդներն և մասնաւորապէս մանկանց և կանանց ամեն տեսակ հիւանդութեանց ձրիաբար դարմանը կը տայ:
Հինգշաբթի օրերը ձրի է:

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՊԱՐԵՂԷՆԱՑ
Պալըգ—Բազար Թահթը Գալէ Թիւ 59

Մելգոն Էֆ. Տէօքմէճեանի վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ ապրանքներ, որոնք են, խաւիծ սովորական, լաւ եւ ընտրագոյն (մարմելադ). շաքար Մարսիլիոյ և Թրիեսթէի. այլ և այլ տեսակ բարբռաժներ, զատ, Ֆրանսական բուն Ֆօնտիւ. Իզմիրի Թարմ եւ ընտիր իւղ. Նաբօլիի մաքարոն, Ճենովայի եւ Նաբօլիի չէհրիչէ. բրինձ Մախսուսէ և Րիզօն. լուբիա և սիսեռն՝ եփուն և խիստ համեղ. անուշեղէնի և խմորեղէնի յատուկ լաւագոյն ալիւր. օսլայ (նիշասթա) և արարօթ. Քանտիոյ եւ Այվալըքի ընտիր աճառ. Լոնտոնի և Մարսիլիոյ քօլա. Ամերիկայի քարիւղ (կազ). Լոնտոնի ընտիր լեղակ (չիվիտ). քօնեակ եւ այլ ոգելից ըմպելիք. սօտա. Թարմ բաթաղօղ և սարտին. Այվալըքի ընտիր ձէթ. Թարխանա և դուլիւր. մէկ խօսքով, սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի ամեն տեսակներուն լաւագոյն այն սկզբան քանիրու, որը առեւտրական սոյն ձիւղին կը վերաբերին:
Ամեն յանձնարարութիւն կը կատարուի ուղղութեամբ և կանոնաւորապէս:
Գիները խիստ չափաւոր են: ԱՊԱՌԻԿ ՉԿԱՅ:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
ԴԵՂԱՐԱՆ
Պ. ԵՒ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ
ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան. Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար, դեղարան մը բանալ փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Եէնի-Ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին գլխոյն 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէբօզիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու դանազան դեղերը, մեծ խնամով ընտրուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին: Ասոնցմէ զատ ամեն տեսակ գործածուած զանազան տեսակ դիմի, ագնիւ ձկան իւղ, Նորվէկիոյ շօքօլա, քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին: Նիւթ դեղագիրք խոկոյն Թարմ դեղերով, և մեծ խնամով կը պատրաստուին: Ասոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն:

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ
ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ
ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ԻԶՄԻՐԻ և ՔԻՈՍԻ ՕՂԻ
Ամենալաւ տեսակէն կը ծախուի Ղալաթիա Սարրաֆ խան Թիւ 3:
6—5

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ, Մէյսէրսալոնի և Օտեսայի մէջ կանոնաւոր բանող
ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պլէք
Արարատ	2,500	Ուօրլի
Արքատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ուիլքս
Մասէտոնիա	3,500	Մորլ
Րումէլիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Մասէտոնիա շոգենաւն ամսոյս 20ին չարաթ օր Պօլիսէն աստ պիտի վերադառնայ և Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի:
Րումէլիա շոգենաւն ամսոյս 10ին Լիվերբուլէն աստ պիտի հասնի և անմիջապէս վերստին Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի:
Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար:
Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց:
Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք ամեն տասն օրն մէկ կը բանին Լիվերբուլ և Մէյսէրսալոնի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Պալմա	3,000
Ագլաա	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալճերօ	3,000	Նաճթ	2,500
Պոզնիա	4,600	Բոսմինա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալպէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրինթիզ Ֆուլին	1,200	Սերվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սիտիա	4,600
Քալապրիա	4,700	Սարաքոսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տեմերարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Թէսսալիա շոգենաւը, նաւապետ Ճօնէս, ամսոյս 9ին Լիվերբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով:
Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՕԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ և Մէյսէրսալոնի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսպրէյ	3000
Ֆերոս	4000	Պէթրէս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ագլանդիք	1760
Թիպա	3250	Լոդոս	800
Մենֆիս	3250	Օլինտոս	800
Մարէոտիս	3250	Սէֆիլ	700

Մարէոտիս շոգենաւը, նաւապետ Թոմաս աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով, և շուտով պիտի վերադառնայ ի Լիվերբուլ:
Օսպրէյ շոգենաւը, նաւապետ Բօլ ամսոյս 26ին աստ կսպասուի ընդհանուր վաճառքով:
Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար:
Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերբուլ

1882Ի ԳԻՍԱՒՈՐԸ

LA COMETE DE 1882
DEPOTA GALATA
7. MARANGHIDES

Այս հռչակաւոր փայլեայ սիկարի թուղթը որ ամենաընտիր տեսակն է, կը յանձնարարուի ծխողաց: Մայրաքաղաքիս բժշկական վարժարանը փորձելով հաստատած է թէ և ոչ մէկ թունաւոր բուսական նիւթ կը պարունակէ: Ընդհանուր շտեմարանն է բոլոր Ցանկացողի համար Ղալաթիա, Մոմիանէ փողոց Սիթէ Ֆրանսէզ, 82 թիւ, Պ. Զաքարիա Մարանկիտէսի վաճառատունը:
Կը գտնուի նաև Կ. Պոլսոյ և Ղալաթիոյ բոլոր ծխավաճառաց քով:
42-78

Ն. ԲԱՔԻ ԷՆԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մարսիլիայի և Բօթիի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'ԱՐՄԷՆԻ որ Դեկտեմբերի 31ին Մարսիլիայէն և Յունվար 12ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի:
Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ՄԻՆԿՐԷԼԻ որ Յունվար 13ին երեկոյեան ժամը 4ին պիտի մեկնի:
Ուղեւորաց և շատ դիւրութիւններ
Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՒԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անվերսի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէրանդօ	4,500
Ամէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարաստէն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէլրա	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Բիզօ	2,800
Տրագօ	2,600	Րինալտօ	4,400
Էրագօ	2,600	Րինալլօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րոլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րոմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րոմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Ինգանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կոզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրոմօ	2,200	Սորէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիսօ	2,300	Քասդօ	3,600
Քէլոօ	2,000	Ուէտօ	3,600
Քօֆօ	2,200	Զէֆիրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Նէգրօ շոգենաւը, նաւապետ Իրվին, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն աստ հասաւ:
Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԸՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերբուլ և Մէյսէրսալոնի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալգեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպերիան	5500
Ասպէնեան	3700	Իսլերեան	5500
Պավարեան	6000	Իտալեան	5500
Պոլիվեան	6000	Լէգալեան	2200
Քամելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիգոն	800
Տուրոյ	700	Օբորդօ	700
Էճիպշըն	3700	Բէրսեան	3800
Ֆալեան	3700	Վալենսեան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէգալեան շոգենաւը, նաւապետ Պօլ այսօր Լիվերբուլէն աստ հասաւ:
Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.
Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԼԷՕՆԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Նէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա:
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ
Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Լէոնարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաշման և ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլլէրի.
Զմիւռնիա, Ա. Մ. Մավրօկորտատօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթըլ և ընկ.

Մոսկուայի և Բեդրսպուրկի բժշկական ճեմարաններէն վկայեալ

ՈՏԻՑ ԿՈՇՏԵՐԸ (ՆԱՍՐՐ)
Մի քանի վայրկեանի մէջ կը հանուին իրենց արմատով, առանց ցաւի և առանց մետաղեայ գործիքի: Եղունգները կը շտկուին:
Խորհրդակցութիւնք ամեն օր ժամը (Ը. Ե.) 10էն 3:
Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 439
Պ. Սեպաճի լուսանկարի գործարանին վերնայարկն
ՍՈՖԻ ԿՐԻՒՆՉՔԻ
Ոտնաբոյժ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՅԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1885 Յունուար 1 երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև Յունուար 31

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջէ մեկնող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը

ժ. վ. Թ.
— 2 Բ. և Ա. Գավ. Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. (Եէնիք. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 17
— 2 45 Եէնիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպ. (Արնավ. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 19
— 3 30 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպ. (Արնավ. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 20
— 4 45 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 33
— 6 Մեզարպ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ստէն. Միրկ. Բ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 1
6 45 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թար. Պէյգօզ. Բաշլապ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Բ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթ. Գուզկ. Պէշկ. Իւսկ. 2
8 15 Ա. և Բ. Գավ. Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Ստէնիա պիտի հանդիպի) 20
10 Մեզարպ. Պէօյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Բ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշիք. 28

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ մեկնող շոգենաւուց ժամերը

— 2 10 Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 33
— 2 45 Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 2
— 3 15 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապաթ. 28
— 55 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 21
— 4 35 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապաթ. 19
10 45 Հիսարէն Չէնկէլքէօյ ուղղակի կամուրջ 19
11 10 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ 2

Ասիական եզերէն կամուրջ մեկնող շոգենաւուց ժամերը

— 2 Վանիք. Չէնկլ. Պէյ. Գուզկ. Գապթ. 21
— 2 30 Պէյգ. Բաշլ. Բ. Բ. Մահ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 4
— 3 5 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպ. Գուզկ. 22
4 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշլապ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիք. 23
— 4 5 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտար 17
8 45 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշլապ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտար 22
10 25 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 4

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

— 3 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պէպ. Ա. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մեզարպ. Եէնիմ. 33
— 3 45 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլապ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ. 2
5 30 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Բ. Հիսար Պօյաճ. Էմիրկ. Ստէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ. և Գավագներ 20
6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյ. 22
8 15 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյ. Մեզար. 28
10 30 Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ստէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյ. Մեզար. Եէնիմ. 17
11 10 Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մեզար. Եէնիմ. 20
11 30 Պէպ. Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ստէն. Եէնիք. 19

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

— 3 30 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ 21
— 4 Ուղղակի Պէպէք 19

9 50 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար (Վօսփոր եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 19
10 25 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. 2
11 5 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. (Եէնիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 22
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. 21
12 — Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. (ուրբաթ և շաբաթ օրերը Պէշիքթաշ) 2

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

— 3 30 Ուղղակի Գանտիլլի 17
— 4 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշլապ. Պէյգ. Մեզարպ. (Ուրբաթ օրերը Բ. Բ. Մահ.) 1
9 25 Գապաթ. Պէշիք. Գուզ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 4
10 15 Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Բ. Բ. Մահ. Բաշլապ. Պէյգ. Թար. Մեզարպ. Գավագներ 23
10 40 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. Պէպ. (Գանտիլլիի նաւամատոյցը Պէյգօզի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 33
11 10 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշլապ. Պէյգ. 4
11 40 Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 28

— Այս նշանը կրող շոգենաւք յունվար 16էն յետոյ մէկ քառորդ վերջը պիտի երթեւեկեն:

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
2 —	8 10 Պէշիք	2 15	9 — Պէշիք.
2 30	8 55	2 45	9 35
3 —	9 45	3 20	10 — Պէշիք
3 30	10 Պէշիք	3 50 Պէշիք	10 25 Գգ. (
4 5	10 30	4 25	10 50
4 35	10 50	4 50	11
5 5	11 5 Պէշիք (	5 25	11 25
5 40 Պէշիք	11 20	6 — Պէշիք	11 50
6 15	11 35	7 —	12 5 Պշ Գգ(
7 —	12 5	8 15	12 5

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
2 15	8 10 Պէշիք	2 10	8 15
3 —	8 45	2 55	9 — Պէշիք
3 30	9 30	3 25	9 35
4 15	9 55 Պէշիք	3 55 Պէշիք	10 — Պէշիք
5 —	10 25	4 45	10 35
5 40 Պէշիք	10 50	5 30	11 —
6 15	11 30	6 10 Պէշիք	11 35
7 —	12 5	7 —	12 5

) Այս շոգենաւք Հրէից տօներուն և ուրբաթ ու կիրակի չպիտի երթեւեկեն:

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ
ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 45 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն
5 30 Հարէմէն Սալաճագ
11 Հարէմէն »
3 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
5 15 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 45 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼ
ԵՒ
ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Նշան. —Օդը մրրկապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան:

ՏՕՔԹ. Խ. Կ. ՃԷՐՄԱԿԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ
Իւսկիւտար, Սէլամսըզ Բօղազ Թօբալաղլը փողոց Թիւ 231

Վկայեալ Ամերիկայի «Վէրմօնդ» բժշկական համալսարանէն և Պոստոն քաղաքի մէջ չորս տարի հիւանդանոցաց մէջ իբր քաղաքային բժիշկ մեծ յաջողութեամբ գործած է:
Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր: Երկուշաբթի օրերը կը գտնուի նաեւ Նոր-Թաղի դեղագործ Ստեփան աղայի դեղարանը: Ուրբաթ օրերը ձրի է մինչ կէս օր: Վկայեալ աղքատք միշտ ձրի կը դարմանուին:
ՏՕՔԹ. Խ. Կ. ՃԷՐՄԱԿԵԱՆ
3—15

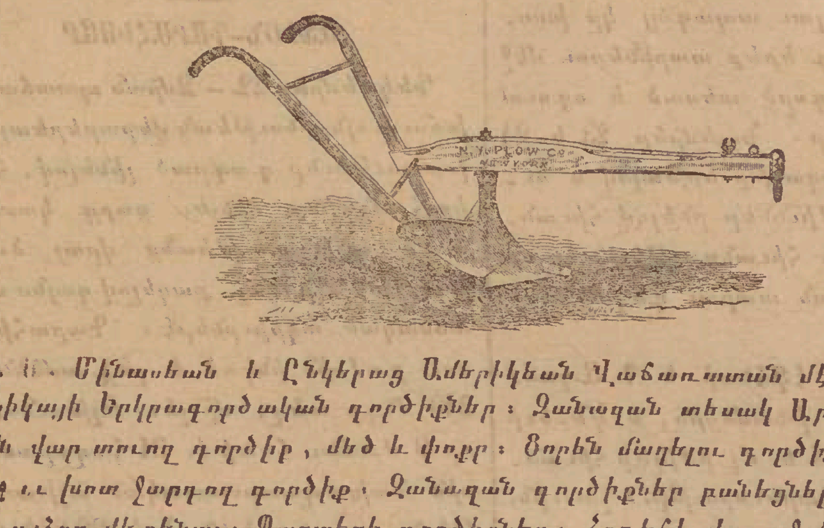

Ս. Հ. Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան Վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի Երկրագործական գործիքներ: Զանազան տեսակ Արօրներ, Մարաչորեն վար տուող գործիք, մեծ և փոքր: Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր: Գետնի ու խոտ ջարդող գործիք: Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով գործող մեքենայ: Պարտէզի գործիքներ: Հրդեհի փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ: Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք: Ջիերու և արջառաց կերը մանրելու աղօրիք, և այլն, և այլն:
Ամերիկեան վաճառատուն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ:

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ
ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ
Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																							
	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
	Առաւօտ											Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	…	…	…
Գում-գաբու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	…	…	…
Եէնի-գաբու	6 32	…	7 57	…	8 58	…	…	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	…	6 26	…	…	…
Տավուտ փաշա	6 35	…	8 —	…	…	…	…	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	…	5 41	…	6 29	…	…	…
Սամաթիա	6 40	…	8 6	…	9 4	…	…	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	…	6 34	…	…	…
Եէտի-գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	…	…	…
Մաքրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	…	9 22	…	…	10 58	…	11 58	…	…	2 11	3 9	…	4 21	…	5 22	…	6 16	6 50	…	…	…
Այ-Ստեֆանոս	…	8 14	8 34	…	9 32	…	…	11 8	…	12 9	…	…	2 21	…	…	4 31	…	5 32	…	6 28	…	…	…	…
Քիւչիւք-Չէքմէճէ	…	8 25	…	…	…	…	…	…	…	12 18	…	…	…	…	…	…	…	…	…	6 37	…	…	…	…

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																							
	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
	Առաւօտ										Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք-Չէքմէճէ	…	…	7 34	…	…	…	…	…	…	…	…	1 24	…	…	…	…	…	…	…	…	6 38	…	…	…
Այ-Ստեֆանոս	…	…	7 45	…	8 44	…	9 38	…	…	11 20	…	1 34	…	2 33	…	…	…	4 48	5 39	…	6 51	…	…	…
Մաքրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	…	8 55	…	9 49	…	…	11 31	…	1 45	…	2 44	3 20	…	…	4 59	5 50	…	7 5	…	…	…
Եէտի-գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	…	…	…
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	…	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	…	5 19	6 8	6 42	…	…	…	…
Տավուտ փաշա	6 55	7 46	…	[illegible]	…	9 46	…	10 21	11 21	11 53	12 57	…	2 33	3 6	3 42	4 17	…	5 24	6 13	6 47	…	…	…	…
Եէնի-գաբու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	…	10 24	11 24	11 56	1 …	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	…	5 28	6 16	6 50	…	…	…	…
Գում-գաբու	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	…	…	…
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	…	…	…

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մինչեւ բանող կառախմբ